31 АВГ 1991

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 146 (21. 013) 1991 йил 31 июль, чоршанба • Рўзнома йилига 256 марта чиқади. • Баҳоси 8 тийин.

«Совет Ўзбекистони», ТАСС, ЎзТАГ ва рўзномамиз жамоатчи мухбирлари хабар берадилар

● Арнасой районидаги Ю. Фучик номли давлат хўжалигининг Сафар Норбоев етакчилигидаги бригадаси азаматлари 66 гектар ерга чигит экиб, унинг ҳар гектаридан 26 центнердан пахта олишга ҳаракат қилишаётир.

Суратларда: моҳир механизатор Шамсиддин Назаров ва бригада бошлиғи Сафар Норбоев ҳамда ғўзаларга ишлов бериш пайти.

А. ТЎРАЕВ олган суратлар.

• Коммунистлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми якуни ҳақида

ХОЛИС БАҲО

● КПСС Марказий Комитетининг Пленуми кутилган умидларни оқладими ёки партия тақдири ҳақида куйинаётган коммунистларнинг ташвишига яна бир ташвиш қўшдими! Аминманки, Марказий Комитет Пленумидан кейин кўп кишилар унинг ҳужжатларини ана шундай саволлар асосида таҳлил қилишяпти.

Шахсан мен шундай фикрдаман: Пленум мамлакат ва партия ички аҳволининг инъикосини акс эттиргани ҳолда коммунистларга истиқбол режаларини аниқ кўрсатиб беради. Лекин шунга қарамай унинг ижобий жиҳатлари ҳам кўп бўлди. М. С. Горбачевнинг КПСС янги Дастури лойиҳаси ҳақидаги маърузасида мамлакат ва партиянинг ҳозирги ҳаётига оид аҳволга холис баҳо беришга интилиш яққол сезилиб турди. Яна бир муҳим жиҳат — Пленум ишчанлик руҳида ўтди. Сўзга чиққанларнинг нутқларида ваъзхонлик эмас, мантиқий фикр, далилий таҳлил ва амалий таклифлар устун бўлди.

Пленумда муҳокама қилинган КПССнинг янги Дастури лойиҳаси билан коммунистлар бевосита таниш эмаслар. Бош котиб М. С. Горбачевнинг бу ҳақдаги маърузаси ва нутқларидан шундай тассурот туғиладики, ушбу лойиҳа қайта ва қайта ишланишга, коммунистларнинг фикрлари асосида тўлдиришга муҳтож. Шу жиҳатдан Тошкент алоқа электротехника олийгоҳи ректори Ж. Абдуллаев Пленумда айтган фикрларга тўла қўшиламан.

КПСС Дастурининг лойиҳаси матбуотда босилади. У қизғин баҳс ва мунозараларга сабаб бўлади, албатта. Лекин Марказий Комитет комиссияси коммунистлар ва партиясизлар томонидан билдирилган таклиф, мулоҳаза ва танқидий фикрларга жиддий, ҳурмат билан муносабатда бўлишлари даркор. Кўп ноҳушликлар ва кўнгилсизликлар оддийгина беparволикдан келиб чиқиши ҳаммага аён. Бундай ҳолнинг юз бериши эса кишиларни ҳарқандай ўта муҳим ҳужжатга, пировард-натижада партияга нисбатан кўнглини қолдириши, ихлосини қайтариши мумкин. Янглишмасам, худди шундай муносабат КПСС Устави лойиҳаси муҳокама этилаётганда рўй берганди. Қуйидан билдирилган жуда кўп таклиф ва фикрлар ундан жой олмай қолди. Балки партия ташкилотларининг ҳозирги қийин аҳволга тушиб қолганида ўша пайтдаги камчиликларнинг оқибати ҳам сабаб бўлгандай туюлади.

Хулоса шундаки, партиянинг янги дастури ҳар қандай киши қалбида истиқболга мустаҳкам ишончни уйғотсин, келажакнинг ойдин йўлини кўрсатиб берсин. Шахсан менинг ва ҳамкасб ўртоқларимнинг фикри ана шундай.

Б. ДЎСТЖОНОВ,
Хоразм вилояти давлат бош санитар шифокори, партия қўмитаси бюроси аъзоси.

• Фармон ва ижро

САБЗАВОТГА—ЁҒОЧ-ТАХТА

Жумҳурият Президенти Фармонига кўра вилоятда аҳолига якка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкаси ажратиш кенг кўламда амалга оширилмоқда.

Табиийки, бундай шароитда қурилиш материалларига бўлган талаб ортади. Бу муаммони ҳал қилиш мақсадида вилоятдаги ҳар бир хўжалик ўз имкониятлари теграсида ҳаракат қилмоқда. Кўплаб хўжаликлар ўзларида етиштирилаётган ҳамда қайта ишланаётган ортиқча маҳсулотларни шартнома асосида РСФСРнинг турли шаҳарларига юбориб, ўрнига ёғоч-тахта каби қурилиш материаллари олишмоқда.

Тўрақўрғон район «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги Россиянинг Киров вилоятидаги «Правда» колхози билан нақд пулга қурилиш материаллари сотиб олиш юзасидан шартнома тузган. Шу асосда ўтган йили 136 минг сўмлик ёғоч сотиб олинди ва 750 нафар колхозчига тарқатилди. Шунингдек, Норин ноҳиясидаги «Коммунизм» колхози ўтган йили ихтиёридаги консерва тайёрлаш цехида қайта ишланган 75 минг сўмлик маҳсулотни Свердловск вилоятига юборди. У ердан эса 660 минг кубметр ҳажмда қурилиш материаллари олинди. Бу эса жамоадаги 50 дан ортиқ оиланинг янги уй-жойини барвақт битказиб олишига имкон берди.

Бундай тадбиркорлик билан иш юритиш, ўзаро ҳамкорлик вилоятда тобора кенг қулоч ёймоқда. Бу вилоятдаги бошқа хўжаликлар учун ҳам қўл келяпти. Бундан албатта, қишлоқ меҳнаткашлари манфаатдор.

А. МАДАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗ ЎРНИМИЗ БЎЛСИН

● КПСС Марказий Комитети июль Пленуми материалларини қизиқиб ўқиб чиқдим. Партиянинг Дастурини янгилаш аллақачон зарур эди. Буни жуда тез суръатлар билан ўзгариб бораётган ҳаётнинг ўзи талаб қилаётганди.

Маълумки, неча йиллар давомида мафкуравий сийқа гаплар партияда ҳам, жамиятда ҳам чуқур илдиз отганди. Ишлаш ўрнига мажлисбозлик, қуруқ тадбирбозлик авж олди. Соғлом танқиддан чекинилди, унинг ўрнини асоссиз мақтовлар, ҳамду-санолар эгаллади. Биз ҳозир мана шуларнинг жабрини тортаяпмиз. Пленумда сўзга чиққан нотиқлар йўл қўйилган барча хато ва камчиликларга холис баҳо бердилар.

Шу йилнинг охирида коммунистларнинг умуммамлакат анжуманини чақиришга қарор қилингани ҳам мақсадга мувофиқ. Чунки, съездгача КПССнинг янги Дастури лойиҳаси ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларимизни, таклифларимизни айтишга улгурамиз. Лекин ҳамма гап қуйидан билдирилган таклиф ва мулоҳазаларнинг қабул қилинишида. Мен ҳозирданоқ шуни алоҳида айтмоқчиманки, ушбу Дастурда янгиланган партиямизнинг обрўсини ошириш ғояси илгари сурилмоғи керак.

Партиямиз ҳозир ўзи ташкил топганидан бери ўткир тангликни бошидан кечирмоқда. Ошкоралик, демократия ниқоби остида экстремистлар бош кўтараётир. Тўғри, демократияни, фикрлар хилмахиллигини ҳеч ким инкор этмайди. Лекин бунинг ҳам ўз меъёри ва чегараси бўлиши керак. Кейинги пайтда Ленинград шаҳри номини ўзгартириш йўлидаги очиқдан-очиқ уринишларни қандай баҳолаш мумкин? Мен бундай ҳаракатни қаттиқ қоралайман. Отам Авлиёқул Саидовнинг ҳоки ҳам шу шаҳар қабристонига қўйилган. У ленинградликлар жонини асраб қолган Ладога кўли устидан ўтган Ҳаёт йўлини қўриқлаётиб жанг пайтида ҳалок бўлганди. Шу боис Ленин шаҳри мен учун ҳам муқаддасдир. Унинг номини ўзгартириш фақат шу ерда яшаётган бир қисм янги ном изловчиларнинг эмас, балки бутун мамлакат меҳнаткашларининг ихтиёрида бўлиши зарур.

Ҳозир баъзилар тушуниб-тушунмай партияни турли камчиликларга йўл қўйганликда айблашаяпти. Менимча, жамиятда содир бўлган хатолар учун партия эмас, балки унга нотўғри раҳбарлик қилган баъзи кишилар айбдор. Бундан ташқари 70 йил давомида фақат хато устига хато бўлгани йўқ, ютуқларимиз ҳам кўп-ку. Ана шу муваффақиятларда партиянинг роли ва ўрни бўлганлигини ҳеч ким инкор этолмайди.

Партиянинг обрўси — унинг ҳар бир аъзоси обрўсидир. Мана шу фикр Пленумда сўзга чиққан нотиқларнинг нутқида алоҳида қайд қилинди. Менинг фикримча, обрў энг аввал оддийлик, камтарликдан бошланади. Биз ҳар бир партия ходимининг иш ўрни халқ орасида бўлсин, халқнинг дарди билан яшасин, деймиз. Тўғри, кейинги даврда партия раҳбар ташкилотлари иш усули ва услуби анча ўзгарди, улар халққа яқинлашдилар. Бироқ, айрим раҳбар ходимларнинг сўзи билан амалий иши ўртасида эса ер билан осмонча фарқ бўляпти. Халқ аввало раҳбарнинг яшаш шароитига қараб у ишлаётган ташкилот фаолиятига баҳо беради. Ана шу жиҳатдан олганда бир қатор раҳбар ходимларнинг серҳашам турмуш тарзи умумий ишга зарар етказяпти. Уларнинг уй-жойи ҳам оддий халқникидан тубдан фарқ қилади. Уларга кўрсатиладиган савдо-сотиқ, медицина ва бошқа хизматлар ҳам алоҳида. Шу пайтгача мен бирор вилоят, шаҳар ва район партия комитети котибининг оддий халқ қаторида кўп қаватли уйларда яшаганлигини кўрганим йўқ. Давлат машинаси фақат уларгагина эмас, ана шу ходимларнинг оила аъзоларига ҳам хизматда. Буни оддий халқ кўрмайди, сезмайдими?! Биз партияда ҳеч кимга алоҳида имтиёз йўқ, деб айтганимиз билан кундалик турмушда бу сўзнинг тескариси бўлаётгани ҳаммага маълум-ку. Менимча, энг аввало партиянинг обрўсига путур етказаётган сабаблардан бири мана шулардир. КПСС янги Дастури лойиҳаси ҳали муҳокама учун эълон қилинмаган бўлса-да, мен ўрни келганидан фойдаланиб Дастурда партия обрўсига зарар келтирадиган мана шундай имтиёзларга қатъиян чек қўйиш ҳақидаги фикр алоҳида қайд этилишини истардим.

О. САИДОВ,
«Узсантехгазмонтаж»нинг Қаршидаги механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи.

ДЕҲҚОН ХОНАДОНИ ТЎКИС

Рўзғор тўкислиги хонадоннинг хотиржамлиги ва бойлигидир. Зеро, ана шу тўкислик туфайли киши ҳамма ишга илдамроқ киришиб, ҳар бир юмушни бажаришда ўзини собитқадам сезади. Қамаши районидаги «Марксизм» жамоа хўжалиги раҳбарияти ҳам худди ана шу кайфиятни ҳисобга олиб, аҳолининг тўқ, бадавлат яшаши учун ҳар бир имкониятдан омилкорлик билан фойдаланяпти.

Чунончи, ўтган йили ҳам шу мақсадда хўжаликдаги ҳар бир хонадонга бир тоннага яқин ғалла, 2,5 тонна сомон тақсимлаб тарқатилган эди. Бу йил ҳам хўжалик бошқарувининг аъзолари билан келишилган ҳолда оиладаги ҳар бир киши учун бир центнердан ғалла тарқатишга тўғри келди. Аҳолининг чорва моллари учун эса 2 тоннадан сомон беришга қарор қилинди. Бу йил хўжаликдаги ғаллазорлардан мўл ҳосил кўтарилди. Биргина Р. Остонов бошлиқ бригада 825 тонна дон йиғиштириб олишга муяссар бўлди, С. Чоршанбоев бригадаси эса 700 тоннадан зиёдроқ дон ўриб йиғиб олди.

— Кўклам бу йил серёғин келган бўлса ҳам ғалла учун энг зарур пайтда аксига ёғин сочин танқисроқ бўлди, — дейди хўжалик раҳбари Ш. Саидов, — Шу боисдан ҳосил биз кутганчалик мўл бўлмади. Шу туфайли етиштирилган мавжуд ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун бутун кучни сафарбар этганмиз.

Бу йил 2775 гектарга ғалла экилди. Ҳаммаси бўлиб уч минг тоннадан зиёдроқ дон олиш мўлжалланмоқда. Чорва моллари учун ҳар йилдагидан кўра кўпроқ озуқа тайёрлашга аҳд қилинган. Ғалла пайкалларидан 3600 тонна сомон жамғариш мўлжалланяпти. Бу ҳайрли ишда Қ. Мирзаев, Т. Иброҳимов, М. Расулов, Э. Жонузоқовларнинг шижоатли меҳнатлари айниқса ибратлидир.

Хўжаликнинг Бурхон Холбозоров ва Боймурод Абдуалимов бошчилик қилаётган фермаларнинг ҳар бирида 170 тадан соғин сигир парвариш қилинмоқда. Ана шу жониворлар учун ҳам 2 минг тонна сенаж бостирилди, минг тоннадан ортиқ қуруқ беда жамғарилди. Бу ишда комбайнчилардан Ж. Ҳамидов ва Б. Қудратовлар жонкуярлик билан меҳнат қилишяпти.

С. ОСТОНОВ,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мафкура комиссиясида

1991 йил 30 июлда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Мафкура комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда Наманган шаҳар партия комитетининг Ўзбекистон ССРнинг «Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили тўғрисида»ги Қонунини рўёбга чиқариш бўйича фаолияти ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Комиссия Қонун қабул қилингандан сўнг ўтган даврда шаҳар партия комитети уни рўёбга чиқариш соҳасида муайян иш қилганлигини таъкидлади. Шаҳар партия комитетида пленумлар, бюро мажлислари, бошқа тадбирлар қоида бўйича ўзбек тилида олиб борилмоқда. Айни пайтда ҳозирча давлат тилини ўзлаштириб олмаганлар учун материаллар ва ҳужжатларни рус тилига таржима қилиш таъминланаётир. Шаҳардаги бошланғич партия ташкилотларида ҳам ана шундай сиёсат олиб бориляпти.

Шаҳар партия комитети коммунист раҳбарларнинг меҳнат жамоаларида Қонун моддалари талабларини бажариш соҳасидаги фаолиятини назорат қилмоқда, давлат тилини, шаҳарда истиқомат қилувчи ўзбек ва бошқа халқларнинг миллий маданиятини, урф-одатларини ўрганиш учун зарур шарт-шароитларни яратиш бўйича изчил иш олиб боряпти.

Шаҳар партия комитети, партия ташкилотлари бу борада оммавий ахборот воситаларининг имкониятларидан кенг фойдаланмоқда. Меҳнат жамоаларида ўзбек тилини ўрганиш бўйича махсус гуруҳлар тузилган. Бу гуруҳларнинг ўқув дастурларини Наманган давлат педагогика олий билимгоҳи олимлари тайёрлашган.

Атамалар комиссиясининг таклифига биноан саксондан зиёд кўчаларнинг, бир қатор боғлар, хиёбонлар, маданий-маърифий ва бошқа муассасаларнинг номлари қайта кўриб чиқилди.

Шаҳар партия комитети комиссиясининг кўмагида шаҳардаги 500 дан кўпроқ корхона ва ташкилотда иш юритишни давлат тилида олиб бориш масалалари ҳал этилди. Қонунга биноан алоқа муассасалари, жамоат транспорти, ички ишлар идоралари ва бошқа муассасаларда ишларнинг давлат тилида ва миллатлараро алоқа тилида олиб борилиши таъминланаётир.

Шаҳар партия комитети коммунист раҳбарлар, бошланғич партия ташкилотлари орқали Қонуннинг Ўзбекистон ССРда истиқомат қилувчи фуқароларга қайси тилда ўқиш ва таълим олиш ҳуқуқини эркин танлаб олишга ҳамда ўзбек ва рус тилларини ўқув режасининг асосий фанлари сифатида ўрганишни таъминлаш тўғрисидаги моддаларини рўёбга чиқаришга кўмаклашмоқда.

Тил муаммолари негизида миллатлараро можаролар келиб чиқиши эҳтимоли олдини олишга алоҳида эътибор берилаётир.

Шу билан бирга бу масалани ўрганиш ва муҳокама қилиш шуни кўрсатдики, Наманган шаҳар партия комитетининг «Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили тўғрисидаги» Қонунини амалга ошириш бўйича фаолиятида кейинги пайтларда анчагина бўшашувчанлик сезиляпти.

Меҳнаткашлар, ўқувчи ёшлар ўртасида Қонун моддаларини тушунтириш ишлари заифлашди. Баъзи коммунист раҳбарлар Қонуннинг айрим моддаларини рўёбга чиқаришда шошқолоқликка баъзи ҳолларда эса чегарадан чиқишга йўл қўймоқдалар. Шаҳар партия комитети эса бунга ўз вақтида баҳо бермаяпти. Шаҳар атамалар комиссияси ишида камчиликлар мавжуд.

Бир қатор йирик корхоналар ва ташкилотларнинг бошланғич партия ташкилотлари ўзбек тилини ўрганиш учун керакли шарт-шароитларини яратишдан ўзларини четга олишяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мафкура комиссияси Наманган шаҳар партия комитетига қайд этиб ўтилган камчиликларни бартараф этишни таклиф қилди. «Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили тўғрисида»ги Қонунни амалга оширишдаги фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган таклифларни билдирди. Айниқса, ўзбек тилини ўргатувчи малакали педагогларни тайёрлашга алоҳида эътибор бериш лозим.

Комиссия Ўзбекистон ССРнинг фан тўғрисидаги Қонунини тайёрлашга асосий ёндашувларни кўриб чиқди. Жумҳурият Олий Кенгашига Қонун тайёрлаш ташаббуси билан кириш Ўзбекистон Компартиясининг Ҳаракат дастурида кўзда тутилган эди.

Мажлисда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, мазкур Қонун Ўзбекистон ССРда фан ва технология тараққиётининг стратегия ва тактикасини белгилаб бериши, фан-техника тараққиётининг устун йўналишларини, маблағ билан таъминлашнинг манбаларини, миллий илмий тадқиқот дастурлари (давлат, тармоқ, минтақалараро)ни шакллантириш йўлларини ва уларни бошқаришнинг, бозор иқтисодиёти шарт-шароитларида фан-техника тараққиётини бошқаришда давлат ва жамоатчилик асосларини бир-бирига уйғунлаштиришни аниқлашнинг тартибини белгилаб бериши керак.

Мафкура комиссияси Ўзбекистон ССРда фан ва технология муваффақиятли ривожланишини таъминловчи қонун ҳужжатлари мажмуини тайёрлашни туғаллаш мақсадида ишчи гуруҳини тузди.

Мафкура комиссияси ишида Ўзбекистон Компартияси вилоят комитетларининг мафкура бўйича котиблари, бир қатор рўзномалар ва ойномаларнинг муҳаррирлари, олимлар иштирок этдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов олиб борди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг матбуот маркази.

• Тошкент метроси қурилишида

ЕР ОСТИ САРОЙЛАРИ

Метро бугунги кунда ўзининг қулайлиги ва тезкорлиги билан транспорт воситалари орасида ажралиб туради. Шунинг учун ҳам унга бўлган талаб кундан-кунга ошиб бормоқда. Буни ҳисобга олган Тошкент метроси қурилиши ишчи-хизматчилари ўзларига юкланган вазифани тез ва соз бажара бориб, иш кўламларини оширмоқдалар.

— Бу йилги ютуқларимиз тилга олса арзигулик, — дейди биз билан суҳбатда «Ташметрострой» қурилиш бошқармасининг бошлиғи Г. Я. Штерн. — Биринчи Май арафасида Тошкент метросининг иккинчи йўналиши — «Ўзбекистон» йўлини белгиланганидан икки ой аввал топширдик. Бу йўл оз эмас — ўн бир йиллик меҳнатимиз маҳсули бўлди.

Тошкент метросининг 22- ва 23-бекатлари ҳисобланган «Тинчлик» ва Беруний номли станцияларининг ишга тушиши ҳамшаҳарларимиз учун қувончли бўлди. Негаки бу бекатларнинг ишга тушишини Қорақамиш, олийгоҳ шаҳарчаси, шифокорлар шаҳарчаси аҳолиси ва айниқса талабалар сабрсизлик билан кутишаётган эди. Ана шу ер ости бекатларини қўшиб ҳисоблаганда Тошкент метросининг узунлиги 30 километрдан ошиб кетди. Бу билан «Ўзбекистон» йўли қурилиши тугади, деб бўлмайди. Биз бу йўналишдаги ишларимизни яна давом эттириб, Қорақамиш томон «ҳужум»га ўтмоқчимиз. Бу ерда икки бекат қурилади.

Метросозлар Тошкент метросининг учинчи йўналиши — «Юнусобод» йўли қурилишини бошлаб юборишди. Узунлиги 10 километрдан иборат. Бу йўналиш 8 бекатли бўлади. Лоҳутий, Ражабий, Улуғбек, Қодирий номли, «Бодомзор» ва «Шаҳристон» бекатларини 1995 йилда ишга тушириш мўлжалланмоқда. Сўнгги икки бекат — Аҳмад Дониш ва «Юнусобод» бекатларини эса 2000 йилгача битказиш режалаштирилган. Лоҳутий ва «Бодомзор» бекатларида ўтган йилнинг охирларидаёқ қурилиш ишлари бошлаб юборилганди.

— Ишлаб чиқилган лойиҳага биноан «Юнусобод» йўналишида лаҳм қазиш ишларини ёпиқ усулда олиб борамиз, — дейди Геннадий Яковлевич. — Баъзи жойларда ер ости қурилмалари ҳаддан ташқари кўплиги сабабли лаҳмларни жуда чуқурдан кавлашимизга тўғри келмоқда. Ҳамма қурилиш нуқталарида тупроқларни пресслаш усулини жорий қилганмиз. Бу усул ҳар бир бекатда 300 минг сўмдан маблағ тежашимизга имкон беряпти. Бозор иқтисодиётига ўтилаётган бир шароитда ҳар бир сўмни тежаб-тергаб ишлатишимизга тўғри келмоқда.

Бошқа соҳаларда бўлгани каби бизнинг ишимизда ҳам меҳнат унумдорлиги таъминотга боғлиқ. Лекин керакли асбоб-анжомлар, қурилиш материалларининг етишмаслиги муаммолигича қолмоқда. Шунга қарамай, кўп йиллик тажрибага эга қурувчиларимиз, малакали мутахассисларимиз суръатни пасайтирмай, белгиланган режа-топшириқларни уддалашмоқда. Ҳадемай Тошкент метроси Юнусобод мавзесини ҳам шаҳар маркази билан боғлайди.

М. КОЗИЕВ.

АНИҚ МАРОМДА

Масъулиятли иншоот — Янгиер айланма йўли қурилишида талай муҳим ишлар туғалланди. Янгиер йўл-қурилиш бошқармаси 3-участкасининг жамоаси белгиланган муддатда асфальт ётқизиш учун йўлнинг катта қисмини тайёрлаб қўйди. Бунда скреперчилардан К. Одилов, Ш. Юнусов, Д. Ҳакимов, А. Гумасов ва П. Расколовлар ўрнак бўлишди.

Айланма йўл қурилиш шаҳри транспорт магистралларидаги қатновни анча енгиллаштиради. Йўл қурувчилар бир миллион сўм ҳажмдаги ишларни бажаришлари керак. Шу сабабли ишлар жуда жадал олиб борилмоқда. Қурувчилар бундан ташқари А. Саркисов номли канал соҳилидаги тўғонга бетон ётқизишлари, хиёбонлар ва шаҳардаги кўл соҳилини ободонлаштиришлари керак бўлади.

ЎзТАГ.

Воқеалар, хабарлар, шарҳлар

• ДОЛЗАРБ МАВЗУДА СУҲБАТ •

Баҳорги чақириқ чоғида бир неча ўн минг ўзбекистонлик йигитлар Совет Армияси сафларида хизмат қилиш учун жўнаб кетди. Ҳарбий қисмлар ва махсус бўлинмаларга режалаштирилгандан кўпроқ йигитлар хизмат қилиш учун кетишди. Бунда республика ҳукумати билан Қуролли Кучлар Бош штаби ўртасида тузилган битим ўзининг ижобий натижасини берди. Бинобарин, давлат аҳамиятига молик армияда хизмат қилишдек бундай муҳим масалада ҳали кўпгина муаммолар бор. Бу муаммолар қандай ҳал қилинмоқда? ЎзТАГ мухбири В. ДРАЧЕВ Ўзбекистон ССР Президенти девони бўлимининг мудири, ҳуқуқшунослик фанлари доктори, профессор Б. Э. ҚОСИМОВ билан шу мавзуда суҳбатлашди.

АРМИЯ ХИЗМАТИ—ДАВЛАТ ИШИ

— Яқинда Москвага бориб келдим, — деди Баҳодир Эргашевич, — у ерда республикамиз раҳбарияти билан келишилган ҳолда СССР Президенти ҳузуридаги мудофаа ва давлат хавфсизлиги масалалари бўлимида ишлаётган кишилар билан учрашдим. Мени жуда яхши қабул қилишди. Ўртоқларимиз Иттифоқни мустаҳкамлаш юзасидан республикамиз кўрсатаётган фаолиятга, ижтимоий-сиёсий аҳволни барқарорлаштириш учун Ўзбекистонда кўрилаётган тадбирларга юқори баҳо беришмоқда. Мудофаа сиёсати масалалари маъносида суверен давлатлар Иттифоқи тўғрисидаги шартнома лойиҳасининг қоидалари қандай бажарилаётгани хусусида қизиқарли суҳбат бўлди, зотан бу масалалар ҳаммамизнинг ҳуқуқ доирамизга киради. Бугунги кундаги ёшларни армияга сафарбар қилишдаги тайёргарлик, фуқаро мудофааси ишларини такомиллаштириш масалаларига доир аниқ вазифаларимизни ҳам муҳокама қилдик. Марказни бизнинг тинч даврда кутилмаган оғир шарт-шароитда аҳолини ҳимоя қилишнинг янада самаралироқ тизимини вужудга келтириш, фуқаро мудофааси шаҳар, район штаблари айрим бошлиқларининг ҳуқуқий мақомини оширишга доир тажрибамиз қизиқтириб қолди. Республикамизда бирор кор-ҳол рўй берганида тезда ёрдамга етиб борадиган бўлинмалар тузилди ва улардан ҳозирдаёқ катта ёнғинларни ўчиришда фойдаланилди. Масалан, бурғуланаётган конларда, Жиғаристон қишлоғида рўй берган табиий офат оқибатларини тугатишда улар бизга катта ёрдам берди.

Лекин биз асосан армия хизматига чақириш билан боғлиқ муаммоларни муҳокама қилдик. Чунки ёшлар армия хизматига юқоридан тушириладиган режа асосида чақирилади. Ҳозир бу масалаларга тузатишлар киритилди. Республикамиз мамлакатда биринчи бўлиб республика ҳукумати билан Қуролли Кучлар Бош штаби ўртасидаги шартномага мувофиқ ёшларнинг армияга чақирилишини таъминлади. Бу қадар муҳим масаланинг ҳуқуқий асосда ҳал этилиши мамлакат Президенти девонини қизиқтириб қолди, ўртоқларимизда бундан кейин ёшларни армияга чақиришни такомиллаштириш учун тажрибамизни ўрганиш хоҳиши пайдо бўлди.

— Баҳодир Эргашевич, бундан бошқа қизиқарли учрашувлар ҳам бўлгандир!

— Ҳа, Мудофаа вазирлиги раҳбарияти билан учрашувлар бўлди. Мамлакат мудофаа вазири Д. Т. Язов билан суҳбатимизни алоҳида таъкидламоқчиман. Унда Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг Москвадаги доимий вакили вазифасини бажарувчи А. А. Саидов қатнашди.

Вазир учрашув чоғида республикамиз раҳбарияти Иттифоқни сақлаб қолиш, Совет Армиясини мустаҳкамлаш юзасидан сарфланаётган куч-ғайратларга юқори баҳо берди, қониқиш изҳор қилди. Биз жанговар ва махсус қисмларга ёшларни юборишга доир режани бажарганимиздан мамнун эканлигини айтди. Лекин шуни ҳам таъкидлаш зарурки, ҳарбий-қурилиш қисмларининг таъминлаш режаси бажарилмади. Гап шундаки, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси армияга чақирилувчиларни республикамиз ташқарисида жойлашган ҳарбий-қурилиш отрядларига юбормаслик ҳақида қарор қабул қилган. Бу парламент аъзоларимизнинг ҳам талабидир. Суҳбат чоғида вазир қизиқарли таклиф айтди. Агар биз Сибирь ва Узоқ Шарқда ёғоч-тахта тайёрлашга ишлайдиган ҳарбий-қурилиш отрядларига юбориш учун ёшларни кўнгилли равишда танлайдиган бўлсак, унда аскарлар тайёрлаган маҳсулотнинг бир қисмини шартнома асосида улар республикаси эҳтиёжларини қондириш учун бевосита жўнатиш мумкин бўлур эди.

Суҳбат чоғида вазир республика ҳудудида қўшимча равишда ҳарбий-қурилиш қисмларини жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Улар асосан ҳарбий хизматчилар учун уй-жойлар қуриш билан шуғулланадилар, бу уйларнинг бир қисми байналмилалчи жангчилар ва уруш фахрийларига ажратилади.

— Яна нималар ҳақида суҳбатлашдингиз!

— Ҳарбий хизматчиларнинг ҳалок бўлиши каби ўткир масалалар ҳам ўртага қўйилди. Республикамиз қабул қилган тадбирлардан сўнг бундай кўнгилсиз воқеалар камаяётган бўлса ҳам, аянчли воқеалар ҳали ҳам мавжуд. Биз аскарнинг ҳар бир ҳалок бўлиш ҳолати юзасидан бу ишларни кўриб чиқиш натижалари республикамизга юборилишини қаттиқ илтимос қилдик. Бу ахборотларнинг ҳаммасини республика Президенти девонида тўплаш керак, деб ўйлайман, чунки ҳарбий хизматчи ҳалок бўлган ҳар бир ҳолат текширилмасдан қолмаслиги ва айбдорлар жавобгарликка тортилиши зарур. Энг муҳими, ҳалок бўлиш ҳолларини мутлақо истисно этадиган тадбирларни кўриш лозим.

Ҳарбий хизматга чақиришнинг ижтимоий адолат мезонлари ҳам четда қолмади. Ҳозир Ўзбекистон аҳолиси мамлакатимиз аҳолисининг 6,9 фоизини ташкил этади. Армияга хизмат қилаётганлар эса 10,5 фоизни ташкил этади. Кўриб турибсизки, ҳарбий хизматга одамларни керагидан ортиқ юборяпмиз. Шу сабабли армияга чақирилувчилар сонини республикамиз ҳукумати билан келишиб олиниши керак, деб ҳисоблаймиз. Ўзбекистон ССР фуқароларини армия хизматига Иттифоқимиздаги ўртача миқдордан кўпроқ чақирганлик учун Иттифоқ компенсация тўлаши ҳақидаги масала ҳам кўтарилди. Касаллар, жисмонан заифларга алоҳида эътибор берилади. Шифокорларимиз хизмат қилишга халақит берадиган касалликлар сонини 59 тагача кўпайтирди.

— Генерал бўлишни орзу қилмаган аскар аскар эмас дейишади. Офицерлар корпусининг қандай муаммолари бор!

— Маҳаллий миллатга мансуб оддий аскарлар таркиби билан офицерлар ўртасида номутаносиблик катта эканлигини айтиб ўтдик. Бунинг сабабларидан бири шундаки, ҳарбий билим юртларига қабул қилинадиганлар сони йилдан-йилга камаймоқда. Бу йил республикамиз ўқув юртларига танловдан ташқари минг кишини юбориш ҳуқуқига эга бўлди. Бироқ уларнинг 60-70 фоизигина ўқишга киради. Бу ўринда маҳаллий Советлар, комиссариатларнинг ишидаги камчиликларни айтиб ўтиш керак. Ўрта ўқув юртлари ҳарбий муаллимларининг имкониятларидан фойдаланмаяпмиз. Улар эса билим юртларига кирадиган ёшларни танлаш билан шуғулланмаяптилар. Яна бир муаммо бор: республикамизда жойлашган ҳарбий билим юртларида курсантларнинг умумий миқдорига нисбатан туб миллат кишилари атиги бир неча фоизни ташкил этади. Вазир буни эшитиб жуда ажабланди. У бу кўрсаткични 25-30 фоизга кўтариш тўғрисида кўрсатма берди. Ўқишга кирувчи рус тилини етарли даражада билмасдан, лекин ўқишни хоҳласа, уни билим юртига қабул қиладиган бўлдилар... Ҳозир республикамизда вазирнинг вакили келган ва у мазкур кўрсатма қандай бажарилаётганини текширмоқда. Ишнинг бу қадар тез бажарилишини қаранг. Қанийди жойларда ҳам масалалар шу қадар тез ҳал этилса. Илтимосимизга кўра республикамиздаги билим юртларида бошлиқ ўринбосарларидан бири маҳаллий миллат кишиси бўлиши тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилмоқда.

— Кўриниб турибдики, Туркистон Ҳарбий округида туб миллатга мансуб кишилар энди анча кўп бўлади. Тил ўрганиш борасидаги ишлар қандай бўляпти!

— Бу жиддий муаммо. Бизда Туркистон Ҳарбий округи штабининг масъул ходимлари давлат тилида ёзилган хатларни кўриб чиқишдан асоссиз тарзда бош тортганлиги тўғрисида мисоллар бор. Жумладан, округ штабининг бошлиғи генерал-лейтенант Ю. Д. Букреев шундай қилган. Бу масала қўмондон билан биргаликда муҳокама қилинди. Юқорида айтилганларга асосланиб, биз Д. Т. Язовга Туркистон Ҳарбий округи штабида «СССР халқлари тиллари тўғрисида»ги СССР Қонуни қандай бажарилаётгани ҳақида ахборот бердик. Бу хусусда тегишли қарор қабул қилинади, деб ўйлайман. Мудофаа вазири олдида штаб олий офицерлари қаторида ўзбеклар ҳам бўлиши кераклиги тўғрисидаги масала қўйилди. Армияда бундай офицерлар йўқ эмас. Д. Т. Язов бу масала яқин вақт ичида ҳал этилишига бизни ишонтирди.

Армия ҳақидаги суҳбатимиз муносабати билан оммавий ахборот воситалари хусусида ҳам тўхталишни хоҳлардим. Уларнинг берган хабарлари ҳамма вақт ҳам аниқ бўлавермайди. 23 июль куни «Известия» рўзномасида СССР Қуролли Кучлари Бош штаби бош бошқармасининг бошлиғи ўринбосари И. Матвеевнинг «Чақириқ тугади — хизмат қиладиган одам йўқ» сарлавҳали суҳбати эълон қилинди. Дарвоқе, у мамлакат мудофаа вазири ҳузурида бўлган суҳбатда қатнашган эди. Шундай қилиб, муҳтарам генералнинг баъзи жавобларига ҳеч қўшилиб бўлмайди. У Ўрта Осиё жумҳуриятлари, шу жумладан Ўзбекистон ҳам ҳарбий хизматга чақириш режасини бажармади, дейди. Лекин республикамиз жанговар ва махсус қисмларга чақирилувчиларни юбориш режасини 101,8 фоиз бажарган эди. Ҳарбий-қурилиш қисмларига келганда эса, бу режа ҳақиқатан ҳам 11,9 фоиз бажарилган. Биз республикамиз ҳудудида жойлашган қисмларни таъминладик. Ўзбекистондан ташқарида жойлашган ҳарбий-қурилиш қисмларига келганда эса ҳарбий комиссариатлар бош штаб билан тузилган маълум битимга асосланиб иш олиб бордилар. Республикамиздан эндиликда фақат рус тилида сўзлашадиган йигитларгина хизматга юборилмоқда, деган гаплар мутлақо нотўғри. Жумҳурият ҳарбий комиссариатида хизматга чақирилганларнинг тўқсон фоиздан кўпроғи ўзбеклар эканлиги тўғрисида маълумотлар бор.

Ҳарбий қурувчилар 1966 йилдаги вайронагарчилик келтирган зилзиладан сўнг Тошкентнинг қандай тикланганлигини ҳали-ҳали эсимизда. Лекин генерал Тошкентга ҳарбий қурувчиларнинг хизматларини эсламай қўйилди, деганини ҳам нотўғри. Айни вақтда Тошкент шаҳарни тиклаш учун уй-жойларнинг 91 фоизини қардош жумҳуриятлар қурувчилари тиклашди, зарур. Уларнинг 9 фоизигина ҳарбий қурувчилар ҳиссасига тўғри келади. Яқинда Тошкентда шаҳарни тиклашда қатнашган барча қурувчиларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Барча иттифоқдош жумҳуриятлар номидан вакил бўлиб келган фахрий меҳмонлар орасида ҳарбийлар ҳам бор эди.

«Красная звезда» рўзномасининг 25 июль сони саҳифаларида ҳам навбатдаги ёлғон гаплар тарқатилди. Армия Бутуниттифоқ рўзномаси республикамизда муқобил меҳнат хизматини ташкил этиш мўлжалланаётгани баҳорги чақириқ режасининг бажарилмаслиги учун сабаб бўлди, дея ўқувчиларга нотўғри хабар беради.

Қўшинлардан ташқари муқобил хизмат ҳақида гапирадиган бўлсак, ушбу бўлинмалар асосан ҳарбий хизматга соғлиғи тўғри келмайдиган чақирилувчилар, шунингдек хизматга яроқли бўлса ҳам, эътиқоди ҳарбий хизматни ўташга имкон бермайдиган ёшлардан ташкил этилади. Бундан ташқари республикамизда қўшинлардан ташқари хизмат фақат фуқаролик хизмати ҳисобланади ва унинг бундан бошқа мақсади йўқ. Рўзномада қўшинлардан ташқари хизмат тўғрисидаги қоида СССР янги қонунлари лойиҳасида кўриб чиқилмоқда, деб айтилган гаплар бизни қониқтирмайди. Марказ, айниқса, СССР Мудофаа вазирлиги ҳар гал бўлганидек, бу гал ҳам кечикмоқда. Ўзининг сусткашлиги билан баъзан «қонунлар уруши» келиб чиқишига кўмаклашмоқда.

Армиянинг муаммолари кўп. Бу муаммоларга давлат нуқтаи-назаридан ёндошмоқ зарур. Ҳар биримиз давлатимизнинг қудрати кучли ягона армияда эканлигини яхши тушуниб олмоғимиз лозим.

ИЖТИМОИЙ СОҲАНИ УСТУН ДАРАЖАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Андижонда соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маданият ва спорт ходимларининг кенгаши бўлди. Вилоятда ижтимоий соҳанинг ёрдамчи тармоқларини ривожлантиришга доир долзарб вазифалар муҳокама қилинди.

Кенгашдан олдин Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг бир гуруҳ мутахассислари, бир қанча республика вазирликлари ва идораларининг масъул ходимлари бир ҳафта давомида вилоятдаги ишларнинг аҳволини ҳар томонлама ўргандилар.

Кенгаш қатнашчилари ижтимоий соҳани ривожлантиришда вилоят меҳнаткашлари қўлга киритган муайян ютуқларни қайд этиш билан биргаликда мавжуд камчиликлар ва нуқсонлар ҳақида ташвишланиб гапирдилар.

Сўнгги вақтда Ўзбекистон ССР Президенти бир қанча муҳим Фармонлар чиқарганлиги таъкидлаб ўтилди, бу Фармонларнинг бажарилиши оналик ва болаликни муҳофаза қилишга доир ишларнинг аҳволини, меҳнаткашларнинг маиший шароитларини яхшилаган бўлур эди. Лекин, таассуфки, айрим хўжаликларда, районларда, шаҳарларнинг меҳнат жамоаларида мазкур Фармонлар изчиллик билан бажарилмаётганлиги аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Вилоят соғлиқни сақлаш тизмасида жуда кўп ҳал этилмаган муаммолар тўпланиб қолган, тиббий муассасаларнинг деярли етмиш фоизи мослаштирилган биноларда жойлашган. Тўғри, сўнгги уч йил ичида вилоят жамоа ва давлат хўжаликларининг саъйи-ҳаракатлари билан хўжалик усулида шифохоналар ва фельдшерлик-акушерлик пунктлари қурилди ва қурилмоқда. Аммо уларни малакали шифокорлар ва ўрта маълумотли тиббий ходимлар, замонавий диагностика ва даволаш аппаратлари билан таъминлаш муаммолари жуда секинлик билан ҳал қилинмоқда.

Маданият, халқ таълими, спорт соҳаларида ҳам иш бундан яхши эмас.

Қишлоқ клубларининг аксарияти, айниқса кутубхоналар, айрим спорт секциялари мос келмайдиган эски биноларда жойлашган.

Кенгашда 1991—1993 йилларда вилоятдаги соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маданият ва спорт муассасаларининг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлашнинг аниқ режалари ишлаб чиқилди ва тасдиқланди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров нутқ сўзлади.

К. НИЗОМОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

КПССДАН СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗУВЧИ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

«СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги СССР Қонунининг 40-моддаси асосида КПССдан СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи сайлов комиссияси КПСС Марказий Комитетининг Пленумида 1991 йил 26 июлда кўрсатилган қуйидаги номзодларни рўйхатга олди:

Бурокявичюс Миколас Мартинович, 1927 йилда туғилган, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Вильнюс шаҳри;

Секретарюк Вячеслав Васильевич, 1938 йилда туғилган, Украина Компартияси Львов вилоят комитетининг биринчи котиби, Львов шаҳри;

Урвас Рейн Хартович, 1948 йилда туғилган, Эстония Компартияси Морской район комитетининг биринчи котиби, Таллинн шаҳри.

СССР КОНСТИТУЦИЯВИЙ НАЗОРАТ КОМИТЕТИДА

Комитет СССР Олий Кенгаши Раисининг, СССР Олий Кенгаши ошкоралик, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва аризалари комитетининг «РСФСР давлат идораларида, муассасалари ва ташкилотларида сиёсий партиялар ва оммавий жамоат ҳаракатларининг ташкилий тузилмалари фаолиятини тўхтатиш тўғрисида» РСФСР Президентининг 1991 йил 20 июлдаги Фармонига ҳуқуқий жиҳатдан баҳо бериш ҳақидаги таклифини муҳокама қилди. Мазкур Фармон фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари ва эркинликларига дахлли бўлгани учун комитет уни кўриб чиқиш учун қабул қилди.

Қонунда белгилаб қўйилган тартибга мувофиқ мазкур масала ўрганилиб, хулоса лойиҳаси юборилгандан кейин шу масалага доир хулоса қабул қилиниши мумкин, хулоса лойиҳасини тайёрлаш тартиби ва муддатлари комитетнинг иш тартиби билан белгилаб берилади.

Мазкур Фармон комитетда кўриб чиқилгунга қадар уни кучга киритишни кечиктириш тўғрисидаги таклиф билан РСФСР Президентига мурожаат қилишга ҳам қарор қилинди.

КОМИССИЯ ТУЗИЛДИ

КПССдан сайланган бир қанча СССР халқ депутатларининг ваколатлари тўхтатилганлиги муносабати билан СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси бўшаб қолган ўринларга КПССдан СССР халқ депутатлари сайлови ўтказилишини белгилади. КПСС Марказий Комитети СССР халқ депутатлари сайловини ўтказиш учун «СССР халқ депутатлари сайловини ўтказиш СССР Қонунининг 28 ва 62-моддаларига асосан қуйидаги тартибда сайлов комиссиясини тузди: Ю. В. Абрамов — Красногорск механика заводи партқомининг котиби, Москва вилояти, Т. А. Воробьева — Брянск жун газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси ип йигирувчиси, А. И. Гриенко — СССР ички ишлар вазирлиги ички қўшинлар сиёсий бошқармасининг бошлиғи, В. А. Коптюг — СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг раиси, Р. Рўзиев — «Каршистрой» ихтисослаштирилган қурилиш бирлашмасига қарашли «Қаршиирмонтаж» трестининг электр монтажчилари бригадири, Ўзбекистон ССР, В. Г. Федоров — Украина Компартияси Житомир вилоят комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари вилоят Кенгашининг раиси, М. А. Чартаев — Доғистон АССР Акуша районидаги С. Оржоникидзе номли жамоа хўжалигининг раиси, Л. И. Швецова — СССР Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги оила ва хотин-қизлар ишлари комитетининг раиси, Л. Ф. Шукайлов — Гомель вилояти Добруш районидаги Носовиче ўрта мактабининг директори, Белоруссия ССР.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи сайлов комиссиясининг мажлисида В. А. Коптюг комиссия раиси, В. Г. Федоров раис ўринбосари, Л. И. Швецова комиссия котиби этиб сайландилар.

Сайлов комиссияси қуйидаги манзилгоҳда жойлашган: Москва, Куйбишев кўчаси, 14-уй, 6-йўлак, 511-хона. Телефон — 206-34-52.

Замира Уринбоева Тошкент тўқимачилик комбинати ип фабрикасининг илғор ишчиси сифатида танилган.

Т. ШАРИПОВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИ КОМИТЕТИДА

Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Чет эллар билан алоқа комитетининг мажлиси бўлди.

«Ўзбекистон ССР Халқаро фаолиятининг асослари тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини тайёрлаш муносабати билан республикада аҳолининг кўчиб юриши жараёнлари ҳолати тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Мажлисда комитетнинг 1991 йилнинг иккинчи ярми иш режалари тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан комитетнинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони» ижрони текширади

- **Муносабат мавҳумлиги — ишончга завол**
- **Эътиқоддаги омонатлик сабаби**

АРОСАТ ГИРДОБИДА

ЁКИ ЖАРҚЎРҒОНДАГИ АЙРИМ ШИРКАТЛАР ВА МАЙДА КОРХОНАЛАРНИНГ БАНК ТОМОНИДАН ТУШОВЛАБ ТАШЛАНГАНИ ХУСУСИДА

Жарқўрғондаги «Узинтертранс» ширкати бошлиғи Г. Гамадаев яқинда «Жигули» сотиб олди. Нархи чакки эмас — 62 минг сўм (тижорат нархи). Бошлиқнинг бундан ичи оғригани йўқ. Ҳа, десангиз, пул — кооперативники. Ҳа, десангиз, машина — хизмат машинаси.

Бу гап қулоғига етиб Ленин йўли районы раҳбарларининг асаби зирқиради. Район партия қўмитасининг биринчи котиби Раҳмат Шойимов қўлини бигиз қилиб: «Гамадаев, сени судга берамиз», — деди.

Гамадаев: «Гуноҳкорман, тақсир», дегандай кулди. Унинг гуноҳи 62 минг сўмга «Жигули» олганида эмасди.

Шойимовга нима, қўлидан келса Гамадаев самолёт олиб минсин. Шойимов машинага эмас, Гамадаев бошлиқ кооперативнинг Ленин йўлида бошлаб қўйган катта иши ўлда-жўлда бўлиб ётганига шаъма қилганди. Бундан уч йил муқаддам Гамадаев район раҳбариятига «47 километр узунликдаги ичимлик суви қувури тортиб бераман, районнинг ярим аҳолиси чанқоғини бостираман» деб мақтанди.

Ўшанда Гамадаев Ленин йўлликларнинг кўзига авлиё бўлиб кўринди. Унга ишондилар. У пеш қилган шартномаларга қўл қўйдилар. 5 та хўжаликнинг Шеробод магистрал канали чап тармоғи бўйида яшовчи ва ичимлик сувни машина ёки трактор топилмай қолганда эшак билан узоқдан ташиб ичувчи 20 мингга яқин аҳолиси бу шартномаларга умид қилиб, «сув» деб ёзган шикоят хатларини почта қутисига ташламай турдилар.

Дастлаб Гамадаевнинг ҳам шашти баланд кўринди. Қувур келтирди. Ўзи — темирчи уста. Темир-терсакка тил ўргатади. Ташландиқ темирларни топиб, тележка тиклади, трактор ясади. Қувурни ётқиза бошлади. Лекин икки йил ўтяптики, у ваъда қилган сув йўқ. Тайинли иши йўқ. Шойимовнинг шаъмаси шундан эди. Машинага топилган пул қувур топишга, ҳеч бўлмаганда, бирор жўмракдан сув оқизишга топилмай қолибди-да. Шаъма асли шу маънони англатарди.

Ўлда-жўлдаликнинг сабаби битта — қувур йўқ. Ширкат Новокузнецк металлургия комбинати қошидаги «Фонд» жамияти билан қувурни деҳқончилик маҳсулотларига айирбош қилишга келишган эди. Лекин деҳқончилик маҳсулотини ширкат қаердан олади? Ери йўқ, боғи йўқ. Гамадаев: «Жарқўрғон деҳқончилик саноати банки (ҳисоблари шу банкда) ҳисобидаги пулдан менга нақд берсин. Шу пулга сабзавот, мева тайёрлаб «Фонд» жамиятига юбораман. Эвазига қувур олиб келаман», деди. Нақд пул беришга бўлса банк бошқарувчиси Ш. Турсуновнинг хоҳиши йўқ. Ш. Турсуновнинг: «Кооперативлар истеъмол молларини бир жойдан сотиб олиб, иккинчи жойга сотишлари мумкин эмас», деган гапини одамлар тўғри тушунгиси йўқ.

Банк бошлиғининг айтишича, товар айирбошлаш бўйича уч томонлама шартнома тузилиши керак. Яъни, хўжалик, қувур заводи, кооператив муомаласини амалга ошириши керак. Ленин йўли районининг сув иншоотидан манфаатдор хўжаликлари бу хилдаги ҳамкорликка ҳайриҳоҳ. Фақат ўртадаги шартномага озроқ тузатиш киритишга, хўжаликларнинг қувур заводи билан муомаласини йўлга қўйишга уриниш йўқ.

Энди бўлса, табиийки, почта қутисига ташланмаган ўша шикоят хатлар яна ҳаракатга келяпти. Тегишли идоралар одамлардан Президент Фармонини қачон бажаряпсиз, деган таъна гапларни эшита бошлашди. Қарийб 6 миллион сўмлик пудрат ишини бўйнига олиб турган Гамадаевнинг бўлса, ҳали юқорида эслатганимиздек, Турсуновнинг устидан арз-ҳол айтишдан қўли бўшамаяпти.

Шу арз-ҳол сабаб бўлиб биз Шотўра Турсунов билан гаплашдик. У 33 йилдан буён банк соҳасида ишлаб келаётган одам.

— Кооперативлар ва майда корхоналарнинг кўплиги жиҳатидан Жарқўрғон вилоятда пешқадам ўринларда туради. Уларнинг гуллаб-яшнашида бизнинг ҳам ҳиссамиз бор. Ҳисоб очдик. Пул, маблағ билан таъминладик. — дейди Ш. Турсунов. — Шу билан ҳам биз фақир уларнинг кўзига олабўжи — бюрократ бўлиб кўринамиз.

Турсунов ҳақ. Жарқўрғонда ҳозир 17 та ширкат, 10 га яқин майда корхона ишлаб турибди. Лекин шу жамоаларнинг деярли ҳаммаси банк томонидан тушовлаб ташланган. «Энергетик» қурилиш ширкати районнинг «Коммунизм» жамоа хўжалигида тегирмон қурмоқчи бўлди. Ширкатнинг банкдаги ҳисобида 30 минг сўм пули бор. Шарофиддин Бозоров (ширкат бошлиғи) шу ҳисобдан тегирмон тоши олиб келиш учун нақд пул сўради. Турсунов пулни бирор ташкилотга ўтказишимиз мумкин, лекин нақд бермаймиз, деди. Бозоров: «Тегирмон тошини бирор жамоа эмас, якка тартибда ишлайдиган косиблар тайёрлашади. Уларга пул ўтказиб бўлмайди. Улар нақд пул билан муомала қилишади», деб тушунтирмоқчи бўлади. Турсунов тушунишни истамади. Бозоров бошқа раҳбарлар орқали таъсир ўтказмоқчи бўлди. Турсунов юмшамади.

«Победа» ширкатининг 8 гектар ери бор. Мевали боғ яратмоқчи. Ширкат бошлиғи ҳисобларидаги 50 минг сўмдан кўчат сотиб олишга нақд пул сўради. Турсуновнинг жавоби ўша-ўша: нақд пул берилмайди, пул ўтказилади.

Исматилла Раҳматов деган одам «Сурхон» давлат хўжалиги билан ўзаро шартномалашиб, мева қуритиш майда корхонаси очмоқчи бўлди. Нутрия фермасини ташкил қиламан, деди. Райижроком буни маъқуллаб қарор қабул қилди. Турсунов юмшамади. Ҳисоб очишга рухсат бермади.

Мана, кўряпсизми, қандайдир яхши ишлар музлаб қоляпти. Билсангиз, бор-йўғи ўрта маълумотли Гамадаев унча-мунча қурилиш трести журъат қилолмаган ишни зиммасига олган вақтида 50 вагонлаб қувурни арзон нархда топиб келган йигит. Нега энди унинг нақд пулга хизмат машинаси сотиб олишига рухсат берилади-ю, қувур олиб келишига ҳамкорлик кўрсатилмайди. Узатган қўли Мағрибу Машриққа етадиган «Коммунизм» жамоа хўжалиги бугунги кунда одамларга керак бўлиб турган бир тегирмонни тикка қилиб олишга қурби етмай турган ва кичик ширкатга иши тушиб турган экан, унинг бошлиғини онангга бор, отангга бор тарзида сарсон қилиб қўйиш не ҳожат.

Кимдир мих ясайдиган ускунани ишга солмоқчи. Кимдир қишлоқдан 100—150 аёл ишлайдиган бичиш-тикиш цехини очмоқда. Ғишт-цемент заводларини қурмоқчи. Жарқўрғон райижрокоми раисининг муовини Ш. Исматуллаевнинг айтишича, ҳозир ширкатлар ва майда корхоналар томонидан йилига 1—2,5 миллион сўмлик иш бажарилмоқда. Бу хажмни икки-уч баравар ошириш мумкин. Турли-туман фондлар, таъминотлар омонат бўлиб қолган ҳозирги пайтда шундай хайрли ишлардан Турсуновга ўхшаган ишга дахлдор одамлар ўзларини четга олиб туришларини қандай изоҳлаш мумкин?

Биз Турсуновнинг ширкатларга кўр-кўрона ишониб кетавермаслик керак, деган гапига тўлиқ қўшиламиз. Ва айни пайтда «Бинокор» қурилиш-созлаш ширкати бошлиғи А. Раҳматуллаевнинг: Турсунов пул ўтказиш муомаласини ҳам пайсалга солади, масалан у 1989—1991 йилларда бажарган 20 минг сўмликдан зиёд иш пулини буюртмачилардан бизнинг ҳисобимизга ўтказмаяпти, деган гапи, айрим ширкатларнинг ишчиларига 5—6 ойлаб маош берилиши тўхтатиб қўйилгани, бир қатор яхши ишлар хусусида Турсунов райижроком иродаси билан ҳисоблашмаётгани, кўпгина ширкатлар ва майда корхоналар учун банкда ҳисоб очиб қўйиб, бу ҳисобни «ўлик ҳисоб»га, «музлаган ҳисоб»га айлантириб қўйгани бизни ажаблантиради.

Шу масалалар юзасидан мунозаралар авжига чиққан паллада — июль ойининг бошида Жарқўрғондан Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига сайланган жумҳурият Давлат банки раиси Э. Ж. Боқибоев сайловчилар ҳузурига ташриф қилди. Сайловчиларнинг Боқибоевга ихлоси, ҳурмати баландлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Райижроқўм раисининг фикри билан район солиқ инспекцияси бошлиғи ширкатлар ва майда корхоналар бошлиқларини Боқибоев билан учрашувга таклиф этди. «Биз аросатда қолдик. Бизни ё ишлатишсин ёки бекор қилишсин». Улар депутатдан ва банк раисидан шу мавзуда бирон илиқ гап эшитишмоқчи эдилар. Ўзаро тушунмовчилик бўлди. Учрашувда улар депутатни, депутат уларни тушунмади. Масала очиқ қолди. Масала қачонгача очиқ қолади? Ва умуман масаланинг очиқ қолишидан фақат ширкатлар-у майда корхоналар жабр кўрадими?...

Шарофиддин Бозоров (эсласангиз, «Энергетик» ширкати бошлиғи) депутат билан учрашувдан сўнг ҳам райижрокомнинг биносидан узоқлаша олмади. Қовоғи солиқ, лунжи осилган. Дуч келган раҳбарга арз-ҳол қилди. Шермат Исматуллаевнинг ҳузурида тағин қизишди: «Фақат Турсуновга ўхшаган бюрократларнинг гапи амал қиладиган бўлса, партбилетимни топшираман» деб қолди.

— Нима, ишингизга партбилет халақит қиляптими? — деди Исматуллаев ҳам бу гал қизишиб. — Шунча омонатми эътиқодингиз?

— Бюрократларга исёним бўлади бу!

— Исённинг нобоп усулини танлабсиз, жўра. Таслим бўлиш билан иш битмас ахир.

Бу гап Бозоровга маъқул тушгандай бўлди. Бу гапдан таскин топгандай бўлиб, нимадандир умид қилгандай бўлиб хонадан чиқди.

—Кўряпсизми, ким тўрачилик қилади-ю, унинг касри кимга, нимага уради? — деди Исматуллаев Бозоровнинг қизишганини унута олмай. — Мабодо, муҳокама қилинса борми, масалага худди шу нуқтаи назардан ёндошмоқ керак бўлади.

О. УСАНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• ҲОСИЛ—91 •

• Деҳқончилик саноати: бозор иқтисодиёти йўлида

• Тадбиркорлар бор бўлсин

• Ҳаракатда баракат

● Ховос районидаги «Октябрь 70 йиллиги» давлат хўжалигида Сойиб ота Тоҳиров мўл ҳосил устаси сифатида танилган. У бу йил 76 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, режадаги 112 тонна ўрнига 160 тонна пахта тайёрлашга аҳд қилган. Айни пайтда у бошлиқ бригада далаларидаги ҳар бир туп ғўзада 3-4 тадан кўсак санаш мумкин.

Суратларда: 1. Илғор механизатор, отахоннинг ўғли Ҳусанбой Тоҳиров. 2. Ғўзага ишлов бериш пайти. 3. Бригада етакчиси Сойиб Тоҳиров ва хўжалик ишчилар уюшмаси раиси Журъат Ашуров.

П. ЭРГАШЕВ олган суратлар.

ДАРОМАД МАНБАИ

Денов районидаги «Ҳазорбоғ» давлат хўжалигида биринчи марта ўтган йили юз фоиз майдонга ингичка толали пахта экилди. Буни таваккалчилик ҳам дейиш мумкин. Негаки, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ипак пахта толасининг бозори чаққон бўлишини ҳар бир жамоа ўйлайди-да. Илк синовдан кейин улар шу йўлдан боришга жазм этишди. Бундан ташқари мазкур хўжалик атрофидаги хўжаликларга ҳам учинчи тип «Термиз-16» ингичка толали ғўза уруғини етказиб беради.

1990 йилги терим қисқа муддатларда ниҳоясига етказилди. Бунинг сабаби — 82 фоиз ҳосил машиналарда териб олинди. Бутун жумҳуриятимиздаги каби уларда ҳам теримчилар ва механик-ҳайдовчиларга яхши ҳақ тўлаб борилди. Ҳатто октябрь ойи охирида қўлда терилган ҳар килограмм пахта учун 35 тийиндан, машинада терилган ҳар тонна хом ашё учун эса 18 сўмдан ҳақ берилди. Айрим механик-ҳайдовчилар бир ойда 1200-1300 сўмдан, теримчилар эса 800 сўмгача ҳақ олишди.

Давлат хўжалиги ҳар йили ўртача 10-11 минг тоннадан пахта етиштириб келарди. Шундан етти-саккиз миллион сўм атрофида даромад қиларди. Соф фойда кўпи билан беш миллион 200 минг сўмдан ошмасди. Энди давлат хўжалиги ўн миллион сўм фойда олишни мўлжалламоқда. Хўш, бунга қандай қилиб эришилади, деб сўрарсиз.

Шу пайтгача пахтадан мўл ҳосил етиштирилгани билан хўжаликда даромад ошмай келганлигининг бош сабаби унинг ҳаммасини давлат қабул пунктларига топширардию уёғи билан ҳеч кимнинг иши бўлмасди. 1990 йилдан давлат хўжалиги пахтани тайёрлаш, қайта ишлаш ва хом ашёни сотишнинг янги тажриба усулига ўтди. Масалан, «Ҳазорбоғ» хўжалиги Ҳайробод пахта тозалаш заводи билан шартнома тузди. Шартномага мувофиқ завод хўжаликка тола ва чигитни ажратиб беради. Хўжалик чигитни Деновдаги ёғ-мой заводига сотади.

Тошкентдаги «пахта бозори»дан хўжалик яхши манфаат кўрди. Энди ҳар тонна ипак пахта толасини 7,7-8 минг сўмдан сотадиган бўлди. Аввалги ГОСТ бўйича унинг ҳар тоннасини уч минг 70 сўмдан харид қилишарди. Фақат шунинг ўзидан хўжалик соф фойдаси йигирма миллион сўм бўлиши кутилмоқда.

Шу пайтгача бошқа хўжаликлар қатори бу хўжаликда ҳам пахтанинг ҳаммасини давлат буюртмаси ташкил этарди. Тошкентдаги «пахта бозори»дан кейин, яъни 1991 йилдан бошлаб улар ўзлари етиштирган хом ашёнинг қирқ фоизини қатъий белгиланган нархда (яъни 7,7-8 минг сўмдан), қолган олтмиш фоизини эса ўзаро келишилган нархда сотадиган бўлдилар.

Энди бир таҳлил этиб кўрайлик. Аввалари ҳар тонна пахтани, тўғрироғи, толани уч минг 70 сўмдан сотиб келишган бўлса, энди унинг нархи ўз-ўзидан икки баравардан зиёдроққа ошди. Бу — пахтакорлар учун жуда катта ғамхўрлик. Айрим кишиларнинг пахтамиз даромади жуда оз бўляпти, деган таъналари энди ўринсиз, албатта. Негаки, ахир, шу пахтани ўтган йили бир баҳода сотишган бўлса, энди ўша сарф-харажат билан етиштирилган толани икки баравардан зиёдроққа сотишяпти. Мана, хўжаликдан бир мисол. Бултур 356 тонна ипак пахта толасининг ҳар тоннасини Олмаотага уч минг 70 сўмдан сотишган эди. Энди уч минг тонна толанинг ҳар тоннасини саккиз минг сўмдан сотишяпти. Бу — хўжалик иқтисодиёти учун катта гап.

Энди тола чиқиши қандай бўляпти, дерсиз? Мўлжалдаги 30,5 ўрнига 32,6 фоиз тола чиқяпти. Бунинг асосий сабаби сифатли пахта етиштирилганидир, яъни хом ашё асосан юқори навларга топширилди.

Ҳозир хўжалик мутахассисларини қандай муаммолар ўйлантиряпти? Деҳқонга мустақиллик, эркинлик деяпмиз-у, аммо пахта, унинг толаси фақат хом ашё тарзида сотилаётгани пахтакорга алам қилади. Нега энди ана шу толадан чиройли газламалар тайёрлайдиган ўз фабрикаларимиз, цехларимиз йўқ?

Хўжалик Удмуртия тўқимачилик фабрикаси билан шартнома тузди. Улар бу борада ёрдам берадиган бўлишди. Эски мактаб биносини ажратиб беришди. Хўжалик уларга ёритиш, иситиш, таъминот, ишчи кучи билан ёрдамлашди. Улар эса дастгоҳлар ва зарур материаллар олиб келадиган, мутахассислар ажратадиган бўлишди. Бу ерда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлардан келадиган фойданинг тенг ярми қардошларга берилади. Қаранг, биринчидан, қанча-дан-қанча қишлоқ аҳолиси иш билан таъминланади. Қолаверса, фойдаланилмасдан ётган эски бинолар «иш» беради.

Иккинчи бир муаммо шуки, юқорида айтганимиздек, пахтадан 30-32 фоиз тола, 65-66 фоиз чигит чиқади. Хўжаликнинг 11 минг тонна пахтасидан етти минг тонна атрофида чигит чиқар экан. Унинг биринчи сорти ҳар килограмми 12 тийиндан, охирги сортлари беш тийиндан туради. Уни сотишдан хўжалик ўртача 700 минг сўмлик маблағга эга бўлади. Давлат хўжаликларга, аҳолига ҳар килограмм аралаш озуқани 25 тийиндан сотяпти. Ҳолбуки, хўжаликдан ҳар килограмм чигитни ўн тийиндан сотиб олмоқда. Ёғ-мой заводи фақат шунинг эвазига биргина шу хўжалик ҳисобига тўрт миллион сўм фойда кўряпти. Шундан хўжаликка қанчаси тегяпти денг. Бор-йўғи 650-700 минг сўм маблағ беряпти, холос.

Янгича усулга ўтиб ишлаётган хўжаликларда пахта тозалаш заводи «тегирмон» ролини ўтамоқда. Нега энди ёғ-мой заводини ҳам ана шундай «тегирмон» усулига ўтказиш мумкин эмас? Шундай қилинса, бундан хўжаликлар ҳам катта манфаатдор бўлар эди-ку.

Масалан, жамоанинг бу йилги хом ашёсидан етти минг тоннага яқин чигит чиқади. Бундан ташқари тахминан, 1,8-2 минг тоннача мой, 4,5-5 минг тоннага яқин кунжара олинади. Агар шу озуқалар жамоанинг ўзига қайтарилса, гўшт, сут етиштириш ва сотиш икки-уч марта ошган бўлур эди. Агар ҳозир хўжалик фақат чорвачиликнинг ўзидан уч миллион сўм атрофида даромад қилаётган бўлса, бу таклиф амалга ошган тақдирда жамоа даромади олти миллион сўмга етган бўларди.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, хўжаликда фақат пахтачилик ва чорвачиликкина эмас, балки бошқа соҳалар ҳам бор. Масалан, ҳар йили ўртача минг тонна узум, 300 тонна лимон, 200 тонна сархил мевалар етиштирилади. Сўнгги икки йилда эса ерёнғоқ етиштириш сирларини ҳам эгаллаб олишди. Уч юз тонна ерёнғоқ бор. Булардан ташқари ўтган йили 850 минг сўмлик ҳар хил мевали кўчатлар сотилди. 1990 йилда улар миқдори бир миллион сўмдан ошди. Ҳатто, хўжаликда алоҳида кўчат бўлими ташкил этилди.

Шунчалик даромад олинаётган экан, буларнинг инсон омилига, бевосита деҳқонларга нафи тегяптими, деган ҳақли савол туғилади.

Ўтган йили юз ўринли санаторий ишга туширилди. Унда фақат деҳқонларгина эмас, балки бошқа ноҳиялардан ҳам келиб дам олмоқдалар. Бундан ташқари мактаб, боғча бинолари қурилди. Водопровод қувурлари ётқизилди. Хўжаликнинг олтита бўлими ва чорвачилик комплексида еттита саунa фойдаланишга топширилди. 1- ва 5-бўлимларда қуриладиган ҳар бири икки миллион 200 минг сўмлик иккита мактаб ва иккита болалар боғчаси лойиҳалари тайёрланиб, тегишли қурилиш ташкилотлари билан шартнома тузилди. 22 километрлик газ қувурлари ўтказиш учун лойиҳа тузилиб, уни битказиш бу йилги иш режасига киритилди.

Деҳқончиликда йил йилга ўхшамайди, дейишади. Бунда ҳар бир хўжаликнинг ўз шароити қўл келади.

Бу ерда ер ҳайдаш, суғориш, парвариш ва бошқа тадбирларда ўзига хосликлар бор.

Ўрни келганда шундан биттаси ҳақида икки оғиз сўзлаб берсак. Масалан, ғўза баргини қайси пайтда тўктириш зарурлиги ҳақида деҳқонларимиз кўп бош қотиришади. Бу ерда ғўзанинг энг юқоридагиси кўсакни пичоқ билан кесганда илашадиган бўлгандагина бу ишга киришилади. Агар кўсак ҳали хом бўлса, кесганда илашмайди-да. Чигит қанчалик тўла пишса, тола ҳам, мойи ҳам кўп бўлади. Илгарилари ҳар килограмм чигитдан олинадиган мой 16 фоизга тушиб қолган эди. Ҳозир эса унинг миқдори 25 фоизга етди. Бозор иқтисодиётига ўтилгач, пахтанинг сифатини ошириш билан боғлиқ ана шундай омилларга кўпроқ эътибор берилса, бундан хўжалик фақат ютар эди.

Бозор муносабатлари пахтакор жамоасидан омилкорликни талаб қилади!

И. АБДУҲАМИДОВ.

Янгиликдан хабарингиз борми?

ҚАНОТЛИ КЎМАКЧИЛАР

Жомбой пахтазорлари устида антиқа дельтапланлар пайдо бўлди. Деҳқонлар бу беминнат дастёрни учар гиламга ўхшатишяпти. Чунки улар илгари устларидан дори сепиб ўтган самолётлар парвозига ўрганиб қолишган эди. Бу қанотли темир қуш эса пахтазор узра... қанотли жониворлар тарқатмоқда.

— Ғўза зараркунандаларига қарши курашда биологик усулга ўтганимизга анча бўлди, — дейди район партия қўмитаси биринчи котиби, район Кенгаши раиси А. Сатторов. — Дельтаплан пахта майдонига трихограмма уруғини сепиб чиқади. Уруғ қисқа муддатда капалакка айланиб, зараркунандаларга қирон келтиради. Бир кунда шу усулда 800 гектаргача пахтазорга ишлов берилади.

Дельтаплан моторининг овози жуда паст, учиш баландлиги ҳам беш метр атрофида. Бундан ташқари у ихчам майдончаларда ҳам қўниб-учаверади.

Бу хизмат бошқа мамлакатларда анчадан буён қўлланилар экан. Мамлакатимизда эса уч йил синовдан ўтгач, жомбойлик пахтакорлар назарига тушди. «Шарқ» авиамаркази ходимлари бу хизмат ташаббускори бўлдилар.

Дарвоқе, «Узагроэлектрострой»нинг 331-кўчма колоннаси ва Самарқанд авиаотряди ташаббуси билан тузилган марказ аслида вилоятда спортнинг авиация турини ривожлантиришга йўналтирилган. Улар деҳқонлар эҳтиёжини ўйлаб, дельтапланлар учун махсус мотор сотиб олдилар. Пўлат қушга Краснодар ўлкасидан трихограмма уруғини сепувчи ускуна келтириб ўрнатилди. Учувчилар ўша ерда тажриба ҳам ўргандилар. Кейин эса хўжаликлар билан шартнома тузиб, пахтазорга ишлов бера бошладилар.

Дастлабки натижалар ёмон эмас. Дельтаплан бир соатда 50 деҳқоннинг бир ҳафталик ишини бажаряпти. Шу боис район пахтазорлари қисқа муддатда ғўза зараркунандаларига қарши ишловдан чиқарилди. Яқинда Жомбойда ўтказилган йиғинда вилоят раҳбарлари ва мутахассислар бу усулни бошқа районларда ҳам қўллаш мумкинлигини таъкидладилар.

Ф. ТОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛИБ

Кейинги йилларда Қашқадарё вилоятида картошка етиштириш бирмунча кўпайди. Колхоз ва совхозлар пиёз билан вилоятнигина эмас, ҳатто жумҳурият аҳолисини таъминлаши ҳам мумкин. Ижарачи бригадалар пиёз етиштиришни бир неча баравар кўпайтирдилар.

Аммо омборхоналар етишмаслиги, борлари ҳам носозлиги туфайли етиштирилган деҳқончилик маҳсулотларини сақлаб бўлмаяпти. Шунинг учун бозорларда қиш ва баҳор фаслларида пишиқчилик палласигача маҳсулот тақчиллиги сезилмоқда.

Қарши районидаги «Партия XXVI съезди» совхозининг ижара пудрати асосида ишлаётган Л. Ким бошлиқ биринчи агроучасткаси иши ибратга лойиқ. 120 гектар қўриқ ерда эртаки картошка етиштирдилар. Ўсимлик парвариши агротехника қоидалари асосида олиб борилганлиги, меҳнатга ҳақ тўлаш тўғри йўлга қўйилгани учун ҳам ҳосил мўл бўлди.

Шу кунларда пайкаллардаги пишиб етилган картошка махсус комбайнлар ёрдамида пешма-пеш йиғиштириб олинаётир. Моҳир механизаторлардан Ж. Тен, Ф. Сафинлар агрегатлар ёрдамида ҳар куни уч-тўрт гектардаги ҳосилни кавлаб олишяпти. У район тайёрлаш идораси орқали Бешкент ва Қарши шаҳар бозорларида сотилмоқда. Кун сайин савдога жўнатилаётган картошка миқдори 40—50 тоннага, пиёз 5—10 тоннага кўпаймоқда. Бу эса бозордаги нарх-навони анча туширди. Айрим бозорларда картошканинг ўртача баҳоси 50—60 тийинга, пиёзники қирқ тийинга пасайди.

• Деҳқонлар шаҳарликларга

Агроучастка деҳқонлари аҳолига уч минг тонна эртаки картошка етказиб беришни мўлжаллаяптилар. Шунингдек, 50 гектар ерда тарвуз ҳам етиштирдилар. Полизкорлар 600 тонна эртаки тарвуз етиштириш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Пишган полиз маҳсулотлари узиб олиниб, бозор ва дўконларга жўнатиляпти.

— Деҳқонларимиз эл фаровонлиги учун астойдил меҳнат қилмоқдалар, —дейди агроучастка бошлиғи Л. Ким. — Далаларда ҳосил мўл. Аммо деҳқонлардан маҳсулот талаб қилиняпти-ю, лекин улар ҳолидан хабар олишмаяпти, хизмат кўрсатиш билан боғлиқ ташкилотлар қиё боқишмаяпти. Юзга яқин хўжалик яшайдиган уй-жой даҳамизда телефон алоқаси, амбулатория, мактаб, болалар боғчаси, магазин йўқ. Ичимлик сув узоқдан ташиб келтирилади. Сув учун тўрт йил бурун саккиз километрли қувур ётқизилган эди. Лекин сувдан ҳамон дарак йўқ. Шунингдек, бу йил бирон марта ҳам кўчма дўкон келмади.

Чўлқуварлар уй-жойларининг пойдевори яроқсиз қурилганлиги учун ҳам айримлари чўкиб, хароба ҳолга келиб қолган. Ана шундай коттеж типидаги 12 та уй-жой бор. Бироқ мутасадди «Каршистрой» бирлашмаси квартиралар ремонтини ниҳоясига етказмаяпти. Хуллас, эл дастурхони учун елиб-югураётган чўлқувар деҳқонлар олдида ўз ечимини кутаётган жиддий муаммолар бор. Қарши район партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари уларни ўз вақтида ҳал этишлари керак.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Меҳнат илғорлари*

● Бўка районидаги «Кўкорол» давлат хўжалигининг 3-бўлимида Худойбердиевлар оиласи меҳнат қилади. Улар 12 гектар пахта майдонини ижарага олишган. Айни пайтда ғўзалар яхши ривожланмоқда, ҳосил нишоналари тобора кўпайиб бораётир.

Суратда: ижарачи Марҳабо Худойбердиева.

● Эгамберди Шомуродов Иштихон районидаги Ильич номли жамоа хўжалигининг 3-бригадасига етакчилик қилади. Бу жамоа 56 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон кўтаришни мўлжалламоқда. Айни кунларда ғўзаларга иккинчи сув тараш давом этмоқда.

Ў. ҚЎШВОҚОВ ва К. ТУРСУНОВ олган суратлар.

ЧИЛПИШ ҚИЗҒИН

«8 Март» колхозининг С. Абраев бошлиқ бригадаси аъзолари (Денов райони) 62 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил олиб, давлатга 211 тонна «оқ олтин» сотишга аҳд қилишган. Бригада аъзолари барча майдонларга «С—6524» навли ўрта толали чигит экиб, агротехника қоидаларига амал қилган ҳолда ишлов беришмоқда.

Натижада ғўзаларда 15—16 та ҳосил шохлари пайдо бўлиб, ҳар тупида ўртача 6—7 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин. Ҳозирги кунда бригада аъзолари ғўза баргини чилпишмоқда. Шунингдек, хўжаликнинг А. Отамуродов бошлиқ бригадасида ҳам чеканка қизғин.

Ў. БЕКМУРОДОВ.

Ёднома

ТАЛАБЧАН УСТОД

Илмгоҳ ҳовлисида директорни учратиб тараддудландим, чунки у мен томонга одимларди. Одатда у бировга зарур топшириқ ёки маслаҳатли иши бўлса, албатта кабинетга таклиф қиларди. Ҳол-аҳвол сўрашиб, синчковлик билан тикилди. Сўнг:

— Илмгоҳга келганингга ҳам икки йилдан ошди. Тайёрлан, илмий кенгашда ҳисобот берасан, — деди қатъий. Дабдуруст бу таклифдан шошиб қолдим. Тез орада илмий ҳисоботимга икки оппонент тайинлади. Бу илмий кенгаш ҳаётимда фан сўқмоқларига ташлаган илк қадам десам янглишмайман.

Атоқли олим Ёқуб Алиев ҳақида фикр юритилса, ўша ҳаёлотимда сақланиб қолган бир неча сониялик илмгоҳ ҳовлисидаги учрашув ботбот такрорланаверади. Чунки менга ўхшаган ёш олимларнинг фанга дадил кириб келишида устознинг ўгит-маслаҳатлари кўп асқотганди.

Жумҳуриятнинг атоқли кимёгар олими Ёқуб Алиев ўз навбатида давлат ва жамоат арбоби эдилар. У 1929 йилда ўз ижтимоий фаолиятини ўқитувчиликдан бошлаб, Ўзбекистон Фанлар академияси Кимё илмгоҳи директорлик лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтди.

Етакчи олим тинмай ўз устида ишлар, қунт билан изланарди. Тинимсиз илмий кузатишлар олиб бориш ўз самарасини берди. 1964 йили органик бирикмаларни карбониллашга бағишланган илмий иши ниҳоясига етди, докторлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди. 50 дан ортиқ илмий мақолалар, карбониллашга бағишланган кўплаб монографиялар унинг фанга қўшган ҳиссаси ва ижодий маҳсулидир.

Олим яратган карбониллаш усулларининг яратилиши, органик синтез маҳсулоти сони ортиши илм-фанда ва саноатда муҳим кашфиёт бўлди. Бу моддаларнинг айримлари тўғридан-тўғри истеъмолга чиқса, баъзилари навбатдаги олинадиган моддалар учун манбадир. Шу йўл билан халқ хўжалиги учун зарур бўлган бир қатор дефолиант, гербицидлар синтез қилинди. Бу илмий ишда унинг иқтидорли шогирдларидан бири, кимё фанлари доктори И. Романова ҳамиша устоз билан ҳамқадам эди. Бевосита истеъдодли олимнинг ташаббуси билан илмгоҳда янги йўналишлар шаклланди. Шу ўринда Ўзбекистон Фанлар академияси академиги К. Аҳмедов раҳбарлигидаги жаҳонга танилган — сувда эрувчан полимерлар олиш, ўрганиш ва қўллаш усулини алоҳида таъкидлаш жоиздир.

Иқтидорли олим Ё. Алиев ўзига, шогирдларига талабчан, тадбиркор раҳбар ва ташаббускор ташкилотчи эди. Унинг меҳнати партия ва ҳукумат томонидан тақдирланиб, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ, Ҳурмат Белгиси орденлари, қатор медаллар билан мукофотланди. Шу билан бирга устоз «Кимё саноати аълочиси», «Фахрий темир йўлчи» унвонлари соҳиби эди.

Кимёгар олим Ёқуб Алиев ҳаёт бўлганида ҳозир 80 ёшни қораларди. У орамиздан бевақт кетган бўлсада, унинг чин инсоний фазилатлари, фанимиз равнақига қўшган ҳиссаси беиз кетмади. Зеро, халқимизда «От изини той босади» деган ҳикматли нақл бор.

Кўплаб шогирд, ҳамкасблар, Ўзбекистон Фанлар академияси Кимё илмгоҳи илмий жамоаси устоз изидан дадил бормоқда. Олим амалга ошира олмаган илмий ишлар рўёсига унинг давомчилари сафарбардирлар.

Э. ОРИПОВ,
кимё фанлари доктори, профессор.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРОКУРАТУРАСИДА

Ўзбекистон ССР Прокуратурасининг кенгайтирилган ҳайъати мажлисида 1991 йилнинг биринчи ярмида жумҳурият прокуратура органларининг жиноятчилик, тартиб ва қонун бузилишларининг олдини олиш юзасидан олиб борган ишлари муҳокама қилинди. Жумҳурият прокурорининг биринчи муовини Н. Н. Норпўлатов маъруза қилди.

Ҳайъат мажлисида мураккаб иқтисодий ва сиёсий шароитда меҳнаткашларнинг турмуш кечириши қийин аҳволда бўлган бир пайтда прокуратура бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, давлат идоралари жамоат ташкилотлари билан биргаликда амалга оширган тадбирлар натижасида айрим оғир жиноятларнинг турлари камайишига эришилганлиги қайд этиб ўтилди.

Асосий эътибор фуқароларнинг ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақидаги Иттифоқ ва жумҳурият қонунларининг, жумҳурият Президенти Фармонларининг бажарилишига қаратилди. Бу борада кўп болали оилалар, ёшлар, нафақахўрлар, муаллимлар, ногиронлар, имтиёзлардан фойдаланувчи ёлғиз кекса фуқаролар ҳуқуқи алоҳида диққат марказида бўлди.

Шу билан бирга, ҳайъат мажлисида прокуратура органлари фаолиятида кўпгина камчиликлар борлиги ҳам очиб ташланди. Назорат қилувчи бошқа органлар фаолиятида изчиллик етишмайди. Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг қарорлари, шунингдек хамкорликдаги корхоналарнинг, ассоциациялар ва концернларнинг фаолияти доимий равишда назорат қилинмаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Айниқса ёшлар, балоғатга етмаганлар ўртасида қонунбузарлик ҳолларининг ўсиши кўпчиликни ташвишга солмоқда. Бу биринчи навбатда оила, мактаб, ҳунар-техника билим юрти, ўқув-ишлаб чиқариш жамоаларида болалар тарбиясига масъулият билан ёндошилмаганлик натижасидир. Прокуратура амалга оширган тадбирлар ҳам кутилган натижани бермаяпти. Улар нохушликларнинг олдини олишга хизмат қилмаяпти. Қорақалпоғистон Совет Жумҳурияти, Сурхондарё, Бухоро ва Самарқанд вилоятларида ўсмирлар ўртасида жиноят содир этиш кўпайганлиги маълум бўлди.

Миллий муносабатлар ва диний ташкилотлар соҳаси устидан назорат суст. Тергов аппарати ишини тегишли талаб даражасида ташкил этилган деб бўлмайди. Оғир жиноятларни фош этиш суръати ниҳоятда паст. Қасддан жиноят қилиш ҳолларининг кўпайганлигини тақозо этади. Бу масаладаги ишларни қатъий йўлга солиш керак. Айниқса, порахўрлик, қўшиб ёзишлар, ҳисоботда нотўғри иш юритишларни фош этишга қаратилган ишлар ташлаб қўйилганга ўхшайди. Фуқароларнинг ҳуқуқларини поймол қилиш, вазифасига тўраларча муносабатда бўлаётган раҳбарларга нисбатан қонун кучидан фойдаланиш бирмунча суст олиб борилмоқда.

Ҳозирги пайтда мамлакатимизда ва жумҳуриятимизда янги янги қонунлар қабул қилиш фаолияти жадаллашмоқда. Аммо кўпгина терговчи ва прокурорлар уларни тўғри қўллаш ва тегишлича тушунтиришни билишмайди. Вилоят прокурорлари бу янги қонунларни тегишлича тартибга келтириш ва уларни муттасил ўрганиб бориш ишларига эътибор беришлари лозим. Прокуратура органлари ўз фаолиятларини давр талабига кўра ошкоралик, демократик асосда қуришлари, меҳнат жамоалари ва жамоатчилик фикрини доимий ўрганиб, ҳисобга олишлари лозим. Турли хил қўпорувчилик мақсадидаги шов-шувлар ва уйдирмаларни ўз вақтида фош этиш, бу ҳақдаги жиноий ишларни чўзмасдан тергов қилиш, қонун бузиш ҳолларига ошкоралик тусини бериш ва фуқароларнинг поймол этилган ҳуқуқларини тиклаш чораларини тезкорлик билан ҳал қилиш керак. Фақат шу йўлгина келгусида бундай ҳоллар такрорланиши олдини олишга хизмат қилади.

Ҳайъат мажлисида жумҳурият прокурори Б. М. Мустафоев якунловчи нутқ сўзлади. Мажлисда Ўзбекистон ССЖ Президентлик аппарати Давлат ҳуқуқи бўлимининг мудири А. М. Мардиев, ССЖИ Бош прокурорининг муовини А. С Побежимов, Ўзбекистон ССЖ Ички ишлар вазирининг муовини П. И. Лавочкин ўртоқлар сўзга чиқдилар. Бир қатор прокурорлар ва прокуратура масъул ходимларининг ҳисоботлари тингланди.

Коллегия қабул қилган қарорда иқтисодий инқирозни бартараф этишга қаратилган қонунлар бажарилишини таъминлаш ва бу йўлда турган вазифаларни ҳал этиш борасида аниқ тадбирлар белгиланди.

Ҳайъат мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси бўлим мудирининг муовини Р. Ҳ. Ҳайдаров, Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши бўлим ва қўмита раҳбарлари А. Йўлдошев ва Э. Х. Халилов, Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Маҳкамаси бўлими мудири И. А. Ҳамидов, Ўзбекистон ССЖ Олий суди раиси У. Қ. Мингбоев, адлия вазирининг биринчи ўринбосари М. Й. Абдусаломов, хакамлар суди раисининг муовини М. С. Умаров, ТошДД ҳуқуқшунослик олийгоҳининг ректори А. А. Аъзамхўжаев, Туркистон ҳарбий округи ҳарбий прокурорининг ўринбосари П. В. Пицко, Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳининг директори А. Х. Саидов, Ўрта Осиё темир йўли прокурори К. С. Галашко ўртоқлар иштирок этишди.

Ўзбекистон ССР Прокуратураси матбуот маркази.

Ўзбекистон болалар жамғармасида

ДАРДИНГНИ ОЛАЙ, КИЧКИНТОЙ!

Болалик уй — бозор, дейди болажон халқимиз. Ўз бойлиги, ҳузур-ҳаловати, кўйингчи ҳаёт-мамотини фарзанд билан ўлчайди. Бир, икки, беш, ўн... Фарзанд қанча кўп бўлса, шунчалик ўзини бахти бутун санайди ота ҳам, она ҳам. Бундай рўшнолик йўлида ҳар қандай машаққатга тайёр... Бундай фидойиликнинг баҳоси йўқ, албатта.

Ленин шундай бир даврда яшамоқдамизки, оилалар равнақи, ота-она бахти фарзандлар сони билан эмас, сифати билан қиёсланмоқда. Сифат деганда биринчи навбатда, албатта болакайларимизнинг сиҳат-саломатликлари кўзда тутилади. Негаки, соғлом танда — соғлом ақл, дейдилар.

Хўш, болаларимиз соғломми? Нега улар туғилмаёқ дардга чалинмоқдалар? Болалар ўлими жиҳатидан жумҳуриятимиз дунёда энг олдинги ўринлардан бирида турганини қандай англамоқ ва бунинг ижтимоий-сиёсий илдизларини қаердан қидирмоқ даркор?!

Мева-чевага кон Ўзбекистон болалари витамин етишмаслик, камқонлик касаллигига мубтало бўлмоқдалар. Гўдаклар бемор, оналар бедор. Ҳа-ҳа, болаларимиз чеҳрасидан табассум йўқолиб бораётганини ... Ахир кулгу, соғлом танда уйғонади-да... Кўзлари лак-лак ичига ботиб кетган, қовурғалари саналиб турган бола чеҳраси сўниб бораётган шамга ўхшайди.

Бозор иқтисодиёти, нарх-навонинг ошиб кетиши... Орол, Сариосиё фожиалари... Бошқа экологик таъсирлар... Булар фарзандларимизнинг умрига завол бўлмоқда. Гўдакларимизнинг турли касалликларга чалиниши эса жамиятимизни қаттиқ ташвишга солмоқда.

Жумҳурият болалар жамғармаси раиси ҳузурига тўпланган турли соҳа мутасаддиларнинг ҳар қайсилари қалбига ана шу ўй-фикр, мулоҳазалар тинчлик бермасди.

— Бемор болаларга ёрдамга шошилиш керак. Вақт кутиб турмайди, — дея дастлаб суҳбатни бошлаб берди жумҳурият болалар жамғармаси раиси Инқилоб Юсупова. — Айни ёз ойларида болаларда оғир юқумли касалликлар авж олади. Икки йилдан буён жамғармамиз бу борада тинимсиз иш олиб бормоқда. Иттифоқимиздаги болалар шифокорларини энг оғриқ нуқталарга таклиф этяпмиз. Уларга иш ҳақи эса жумҳурият болалар жамғармаси ҳисобидан тўланияпти.

— Тўғри, болалар жамғармаси ҳар бир шифокорга ойига 300 сўм, бошқа сарф-харажатларни ҳам тўламоқда. — Жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлигининг бу борадаги ҳиссаси шундаки, у шифокорнинг асосий хизмат жойидаги иш ҳақини сақлаб қолади, — суҳбатни давом эттирди жумҳурият соғлиқни сақлаш вазирининг муовини Диловар Қобулова. — Болалар касалликлари, ўлими кўп учрайдиган Хоразм воҳаси ва Қорақалпоғистон жумҳуриятига бориб ишлайдиган шифокорлар учун болалар жамғармаси хизмат ҳақини ойига 350 сўмга кўтарди. Бу минтақаларда болаларни соғломлаштириш, даволаш ишларида алоҳида хизмат кўрсатган шифокорлар, ҳамширалар, энагаларнинг тақдирлаш ҳам режалаштирилмоқда. Афсуски, бу хайрли ишга пешвоз чиқаётган шифокорлар жуда ҳам кам. Мўлжалдаги 500 шифокордан атиги 124 таси ташриф буюрди. Шулардан 10 нафаригина иттифоқдош республикалардан келишган.

— Жумҳуриятимизда болалар шифокорлари етишмаётганлиги сир эмас. Қишлоқ жойларда ишлаш учун яна 6 минг педиатр керак, — суҳбатга аралашди Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги бош педиатри Алишер Шарипов. — Соғлом болаларсиз соғлом жамият ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Соғлом онадан соғлом бола туғилади, албатта. Гўдаклар ҳар уч йилда юз кишидан туғилган она соғлигини тиклаб олишга улгуради. Болаларнинг улғайтиришда ҳам толиқиб қолмайди. Тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, бундай жараён оналар ўлимининг икки, болалар ўлимини тўрт баравар камайтирар экан.

Жумҳурият болалар жамғармаси билан республика Фанлар академиясининг микробиология илмий-тадқиқот институти ҳамкорликда «Ором—1» деб номланган парҳез таом ишлаб чиқармоқда. Бу таом турли юқумли касалликлар, айниқса, юқумли ичак касалликларининг олдини олиш ва даволашга мўлжаланган, — дейди «Ором» кичик корхонаси директори Д. Огай. — Бу парҳез таом болалар қизиқувчилар, жумҳурият, вилоят болалар жамғармаларига мурожаат этишлари мумкин.

— Бунга яна шуни қўшимча қилмоқчиманки, «Ором-1» деб номланган парҳез таом жумҳурият соғлиқни сақлаш вазирлиги тасдиғидан ўтди. Вазирлик одатда ёз ойларида кўпайиб кетадиган болалар юқумли касалликларини даволаш учун янги йил бошидаёқ амалий тадбирлар кўриб бошлайди. Чунончи, ҳар эҳтимолга қарши деб жамғариб қўйилган бир бора ишлатиладиган шприцлар, турли дори-дармонлар ва чет элдан келтирилган медицина асбоб-анжомлардан хонаси келганда фойдаланмоқдамиз, — дейди Д. Қобулова.

— Тўғри, болалар саломатлигини тиклаш учун бор имкониятларни ишга солмоқдамиз, — дея суҳбатга аралашди И. Юсупова. — Ёдингизда бўлса, жумҳурият болалар жамғармалари ҳисобидан жойларда медицина курслари очиб, унда қизларни йиққан эдик, — гапида давом этди у. — Ҳозир Тошкент вилоятида шундай медицина курсларини битирганлардан 60 қиз-жувон болаларда учрайдиган юқумли касалликлар олдини олишга сафарбар этилган. Улар хонадонларда, болалар муассасаларида бўлиб касаллик олдини олиш чора-тадбирларини кўрмоқдалар.

— Ҳасталик тинкасини қуритган болакайнинг бирдан-бир ҳалоскори шифокордир, — бу масалада ўз нуқтаи назарини билдирди жумҳурият болалар жамғармаси қошидаги оила кенгаши раиси Хотима Шайхова. — Шундай экан, имон ва эътиқоди бутун бўлган шифокорларга мурожаат этиб, бу хайрли ишга уларни даъват этаверамиз. Лекин аслини олганда, боланинг чин ҳалоскори — оила. Агар ота ва она тарбияда ҳушёрлик кўрсатса, турмушда озодаликка риоя этса, болаларини бунга ўргатса, чиниқтириб борса, вақтида овқатлантирса, вақтида дам олдирса, имоним комилки, гўдак оғир дардга чалинмайди...

Оила кенгаши раисининг сўзларини қувватлайман. Негаки, касални даволашдан кўра олдини олиш осонроқ. Болалар парваришини тўғри йўлга қўйилган хонадонларда захмат кам. Баъзида болалари учун оладиган арзандаларини ... зар кўйлак, турли ярқироқ ... сотиб оладиган оналар учраб қолади. Оила мавжвини бир кунда дарангатиб тўй қилиб, бор буд-шудидан айрилган оилалар ҳам топилади. Аслида бир кунда сарф бўлган бу маблағ шу оила фарзандларини бир неча йил тўкин дастурхон билан таъминлашга етади.

Гап азиз фарзандларимиз сиҳат-саломатликларини сақлаш ва бемор болаларни соғломлаштириш ҳақида бормоқда. Бунинг учун энг аввало, шифокорлардан умидвормиз. Очиғини айтганда, бу мурожаатимиз мўмай пул илинжида юрган кишиларга эмас, балки ўз касбига фидойи шифокорларга қаратилган.

Ҳаётий қил устида турган болакайларни асраб қолиш сизнинг кундалик икир-чикир ишларингиздан, иссиқ жойингиздан, режалаштирган ва истакларингиздан устун келолса, бемор болаларимиз ҳузурига албатта ошиқишингизга ишонамиз. Негаки, ҳаётда гулгун чеҳралар сўлишини кўришдан оғирроқ нарса йўқ. Меҳр-шафқат учун шошилинг, азизлар!

Дилбар МАҲМУДОВА.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг тажрибавий ҳажмли-блокли уйсозлик комбинати қошидаги
5-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти Тошкентдаги қурилишларда ишлаш учун қуйидаги ихтисослар бўйича ишчи кадрларни тайёрлайди: бўёқчи-сувоқчи, қурилиш дурадгори, электр пайвандчи, сувоқчи-пардозловчи-плиткачи, ғишт терувчи.

Билим юртига 6 ва 10 ойлик группаларда ўқиш учун Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган, ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

3 йиллик гуруҳларга эса 9-синфни битирганлар қабул қилинади.

Ўқиш даври — узлуксиз меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртида 3 йил ўқиб битирганларга ўрта маълумот тўғрисида диплом ва эгаллаган касби бўйича малака разряди ҳақида диплом, 6 ой ва 10 ой ўқиганларга эгаллаган ихтисоси бўйича диплом ва малака разряди берилади.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасини «Главташкентстрой»нинг қурилишларида ўтказадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 фоизи тўланади. Ҳамда ҳар ойда 6 ой ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига 160 сўмдан, 10 ой ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига эса 80 сўмдан, 3 йил ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига 40 сўмдан нафақа берилади.

3 йиллик гуруҳларда ўқийдиган ўқувчилар ҳар куни 3 маҳал овқат ва бепул кийим-бош билан таъминланадилар.

Машғулотлар —ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланма билан ўқишга юбориладилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик, нақш тўгараклари ва спорт секциялари мавжуд.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (асли), характеристика, яшаш жойидан ва соғлиғи ҳақида маълумотномалар, 6 дона сурат (3х4).

Билим юртининг манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Астрахан кўчаси, 12-уй, 5-ўрта ҳунар-техника билим юрти (66, 161, 55-автобусларнинг «57-мактаб»; 22-автобуснинг «Дегтярев кўчаси»; 5, 26-трамвайларнинг «Восток» кинотеатри»; 1-трамвайнинг «Дегтярев кўчаси» бекатлари).

Телефонлар: 91-26-47, 91-29-50.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ ТАЖРИБАВИЙ ҲАЖМЛИ-БЛОКЛИ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

«ПОЗИЦИЯ»
журналининг обуначилари

ДИҚҚАТИГА!

1992 йилги рўзнома ва журналларнинг янги каталогида илгари «ДИАЛОГ» номи билан чоп этилган «ПОЗИЦИЯ» журнали тўғрисидаги маълумотлар хатолик туфайли тушириб қолдирилган.

Бу журнал тўғрисидаги маълумотлар каталогга киритиш ва обуна ўтказиш учун барча алоқа бўлимларига ва «Союзпечать» агентликларига қўшимча саҳифа тарзида жўнатилди.

Жумҳурият матбуот тарқатиш маркази.

СИРТДАН ТАЪЛИМ ОЛАЁТГАН ТАЛАБАЛАР ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ МЕЪМОРЧИЛИК ВА ҚУРИЛИШ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

Сиртдан таълим олаётган I—VI курс талабаларига кўрсатмалар, топшириқлар бериш сессияси қуйидаги муддатларда ўтказилишини
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ
1 КУРСДА — 23 сентябрдан — 28 сентябргача.
2 КУРСДА — 23 сентябрдан — 28 сентябргача.
3 КУРСДА — 23 сентябрдан — 28 сентябргача.
4 КУРСДА — 16 сентябрдан — 21 сентябргача.
5 КУРСДА — 9 сентябрдан — 14 сентябргача.
6 КУРСДА — 2 сентябрдан — 7 сентябргача.

«Ўзбекистон» нашриёти жамоаси нашриётнинг собиқ ходими, пенсионер
Райимжон Рўзиевич АБДУРАҲМОНОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат аграр дорилфунуни ректорати, партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти кафедрасининг доценти Т. Д. Ҳамрабоевга онаси
Уғилой ҲАМРАБОЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг М. Т. Ўрозбоев номидаги механика ва зилзилага бардошли иншоотлар илмгоҳи жамоаси илмгоҳ катта илмий ходими М. Аҳмедовга опаси
Хатирахон ШАМСУТДИНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳи жамоаси илмгоҳ докторанти, фалсафа фанлари номзоди Ф. Р. Абдураҳмоновга отаси
Райимжон Рўзиевич АБДУРАҲМОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Спорт

БРАТИСЛАВА ОЛҚИШЛАДИ

- Ўзбекистонлик ёш полвоннинг ажойиб ғалабаси
- Рамил Атауллин — эркин кураш устаси
- Навбатда — янги марралар

Чехославакиянинг Братислава шаҳридан хушхабар келди. Ўсмирлар ўртасида 68 килограммгача бўлган вазнда эркин кураш бўйича ёш полвонларнинг жаҳон биринчилиги учун ўтказилган беллашувда тошкентлик Рамил Атауллин ғолиб чиқди ва мусобақанинг олтин медалини олишга сазовор бўлди. Шу билан бирга у халқаро тоифадаги спорт устаси деган фахрли номга ҳам эга бўлди. Рамил тошкентлик, 1971 йилда туғилган. Совет Армияси спорт клубининг аъзоси.

Рамил финалга чиқиш учун бўлган хал қилувчи олишувнинг бирида Исроил вакили, моҳир ёш полвон Геллер билан беллашишга тўғри келди ва уни 5:0 ҳисобида таслим қилишга муяссар бўлди. Сўнгги хал қилувчи жангда эса эронлик полвондан очколар бўйича устун келди ва олтин медални қўлга киритди. Бу воқеани ўзбекистонлик ёш эркин курашчиларнинг навбатдаги катта ғалабаси деб баҳолаш мумкин.

Умидли спортчимиз халқаро мавқедаги дастлабки муваффақиятга бундан уч йил муқаддам Австрияда эришган эди. Ёшлар ўртасидаги биринчиликда ғолиб чиқиб эркин кураш ишқибозлари қалбида ўша вақтдаёқ катта умид пайдо қилган эди. Шундан кейин мамлакат ва халқаро миқёсдаги беллашувларда бир неча бор фаол қатнашди, эркин кураш соҳасидаги маҳоратини оширди. Шу йил март ойида Краснодар шаҳрида ўтказилган мусобақада иккинчи, апрель ойида Воронеж шаҳрида бўлиб ўтган учрашувда ёш полвонлар ўртасида биринчи поғонани эгаллади. Июнь ойида Запарожьеда ўтказилган СССР халқларининг X спартакиадасида ҳам ғолиблик шохсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилиб, олтин медаль олишга муяссар бўлди.

Рамилнинг Братислава шаҳридаги ёш полвонлар ўйингоҳида эришган ютуғи айниқса мароқлидир. Унинг эркин кураш соҳасидаги қисқа таржимаи ҳоли шулардан иборат деса бўлади. Лекин ғолиблик пиллапоясидан кўтарилиб боришда, айниқса устози Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер Александр Гореликнинг хизматларини алоҳида таъкидлаш зарур. Яхшиси унинг тўғрисида шогирди Рамилнинг ўзидан эшита қолайлик:

— Мен эришган бу ютуқда устозимнинг хизматлари жуда катта, — дейди у.—У киши кези келганда ниҳоятда қаттиқ қўл, лекин оталарча ғамхўр инсон. Ҳар галги учрашувимда у кишининг мададини сезиб турдим. У кишининг нигоҳи мени ҳар доим ғалабага эришишимда қуч-қувват бағишлаб туради.

Рамилнинг халқаро майдондаги бу катта ютуғи хали чегара эмас. Бундан кейин ҳам ўзининг маҳорати, абжирлиги, мақсад сари интилишдаги собитқадамлиги билан ишқибозларни мамнун этажаги аниқ.

Умидвор полвонлардан 52 килограммгача бўлган вазнда беллашувчи Мавлуд Қораиброҳимов эришган марра ҳам қувончли. У Братиславадаги учрашувда учинчи поғонага кўтарилиб, бронза медалини қўлга киритди. Мавлуд ўтган йили эса Хельсинки шаҳридаги мусобақада Европа биринчилиги ғолиби бўлган эди. У халқаро тоифадаги спорт устаси унвонига ҳам сазовор бўлди. Яна шу нарса диққатга сазоворки иккала спортчимиз ҳам СССР терма командаси аъзолари сафидан мустаҳкам ўрин олишган.

— Кейинги пайтларда жумҳуриятимизда қобилиятли ёшлардан ажойиб полвонлар етишиб чиқмоқда, — дейди эркин кураш бўйича СССР терма командасининг Ўзбекистон бўйича катта тренери Р. Аҳмедов. — Улар орасида тошкентлик Р. Исломов, А. Зуфаров, Н. Тарасенко, А. Очилов, И. Юсупов, самарқандлик Ш. Йўлдошев, андижонлик И. Ғофуров ва бошқалар ўзларининг лаёқатлари билан тренерлар эътиборини жалб этишяпти.

Ёшлар ўртасида спортнинг эркин кураш соҳасини тараққий эттиришда кейинги пайтларда анчагина тадбирлар амалга оширилди. Натижада мамлакат ва халқаро майдонларда кўпгина умидли ёшларимиз ўзларини кўрсатишяпти. Бу борада эркин кураш бўйича Ўзбекистон федерацияси (раиси Р. Жўраев) ва 1990 йилда тузилган «Спорт клуби етакчиси» жамоаси (фахрий президенти С. Абдувалиев) нинг фаолияти ҳам диққатга сазовордир.

Шу кунларда ёш полвонларимиз яна катта бир синов арафасида туришибди. Улар олдида келгуси йили ўтказиладиган жаҳон олимпиадасига йўлланма олиш ва бу улкан халқаро майдонда ҳам юксак маҳорат билан курашиб совринли ўринларни эгаллаш ҳамда жумҳуриятимиз спорти шуҳратини янада кўтаришдек масъулият турибди.

Я. ТЎХТАЕВ.

СУРАТДА: Р. Атауллин.

• ФУТБОЛ

БИР ТЎП, ИККИ ОЧКО

Бугун «Торпедо» — «Локомотив», «Металлист» — «Динамо» (Минск) футбол жамоаларининг учрашуви билан 21-тур давом эттирилади. 2 август куни эса Москва армиячилари ўз майдонларида «Металлург» футболчиларини қабул қилишади.

Кеча олий лига вакиллари ўртасида беш учрашув бўлди. Уларнинг натижалари жамоаларнинг жадвалдаги ўринларига таъсир этмай қолмади, албатта.

Рўзноманинг бу сони билан танишаётган чоғингизда «Спартак» (Владикавказ) — «Арарат», «Черноморец» — «Шахтёр», «Днепр» — «Спартак» (Москва), «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Киев) футболчилари учрашувининг натижаси маълум бўлади.

Душанбада маҳаллий «Помир» футболчилари «Пахтакор»ни қабул қилдилар. Майдон эгалари бунгача 19 очко билан тўққизинчи ўринда боришаётган эди. Пахтакорчилар ҳисобида эса ўзингизга маълум 14 очко бор эди. Сўнгги уч учрашувда пахтакорчилар тўрт очко олиб, аҳволларини бироз ўнглаб олишди. Улар учун ҳар бир очко энди олтинга тенг.

Учрашув зангори экран орқали олиб кўрсатилди.

Иккинчи бўлимда пахтакорчи И. Шарипов киритган тўп ўйин тақдирини ҳал этди. «Пахтакор» меҳмонда муҳим икки очкони қўлга киритди.

• ГИМНАСТИКА

АНЪАНАВИЙ КЎРИКДА

Келаси йили Испаниянинг Барселона шаҳрида ёзги Олимпиада ўйинлари бошланади.

Гимнастикачилар Олимпиадаолди ҳафталигида ғолиблик учун беллашишди. Мамлакатимизнинг эркаклар ва аёллар терма жамоалари барча рақибларни ортда қолдиришди.

Тошкентлик Оксана Чусовитина ва олмалиқлик Роза Галиева ғалабага муносиб ҳисса қўшишди. Уларнинг чиқишлари мутахассис ва спорт мухлисларида ёрқин таассурот қолдирди.

• РЕГБИ

ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

Тошкентнинг «Звезда» жамоаси аъзолари мамлакат биринчилигининг иккинчи турини ғалаба билан бошлашди. Жумҳуриятимиз вакиллари ўз майдонида Москванинг «Слава» регбичиларини қабул қилдилар. Биринчи даврадаги учрашув 16:16 ҳисобида якунланган эди. Учрашувни ҳужумкорлик руҳида давом эттирган вакилларимиз икки очкони қўлга киритишди. Ўйин 22:9 ҳисобида майдон эгалари фойдасига тугади.

«Звезда» бу ғалабадан сўнг 27 очко тўплаб, олий лиганинг кучли олти жамоаси сафида жой олиб турибди.

- ЎЗБЕК ДЕНГИЗЧИЛАРИ ҲУЗУРИДА
- ТЎЛҚИНЛАР ҚИЗҒИН ОЛҚИШЛАЙДИ
- ОНА ДИЁРГА ДУОИ САЛОМЛАР

ОППОҚ ТУНЛИ ДИЁРДА

СЕВЕРНОМОРСК. (Мурманск область). Улуғ Ватан уруши йилларида мислсиз жасорат кўрсатган Мурманск диёрида Ўзбекистон ССР маданияти кунлари ниҳоясига етди. Республика Олий Советининг халқ депутатларидан иборат делегацияси бу тадбир режаларини тўлиқ адо этдилар. Оқ ва Баренц денгизлари ўраб турган жойдаги Қизил байроқли Шимолий Флот қўмондонлиги ўзбек маданияти кунлари учун қулай шароит яратиб берди. Меҳмонлар самимий кутиб олингач, ўзбек ўғлонлари денгизчилик хизматини бажараётган «Совет Иттифоқи Флоти Адмирали Горшков» авианосецида ажратилган қароргоҳига бориб жойлашдилар.

Делегациянинг бир гуруҳи Кола кўрфазидан 30 километр олисда жойлашган қаҳрамонлик кўрсатилган нуқтага ҳарбий кемада сузиб борди. У ерда бундан 50 йил илгари немис кемаларига қарши тенгсиз курашда ҳалок бўлган қоровуллик кемаси жангчилари хотираси сукут билан ёдга олиниб ҳурмат бажо этилди. Мусиқа садолари остида Ўзбекистон ССР Олий Совети делегацияси номидан тайёрланган гулчамбар одат бўйича сувга оҳиста туширилди. Жасорат ва қаҳрамонлик хотирасига бағишланган митингда Ўзбекистон вакиллари дил сўзларини айтдилар.

Ўзбекистонликларнинг сафари СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига тўғри келганлиги учун ҳам улар шаҳар жамоатчилигининг бу санага бағишланган тадбирида фаол иштирок этдилар. Бу ўзига хос катта учрашувга айланиб кетди. Шимол ҳарбий денгизчилари ўзбек санъаткорларининг ҳар бир чиқишини қизғин олқишладилар. Биринчи марта бу ерда ўзбек карнай-сурнайлари садоси баралла янгради, рақслар авжга чиқди. Эртасига эса маданият кунлари «Совет Иттифоқи флоти Адмирали Горшков» кемасида тантанали очилди. Унда кема командири Е. М. Соломенцев, Ўзбекистон ССР халқ депутати В. Ниёзматов, ЎзССР халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим, СССР халқ депутати А. Орипов ва бошқалар она-Ватан туйғуси, дўстлик, тинчлик, шимол сарҳадлари кўз қорачиғидек ишончли сақланаётганлиги ҳақида гапирдилар. Кема раҳбарлари, офицерлар, маҳоратли денгизчиларга миллий совғалар топширилди, ўзбек артистлари ўзларининг энг мароқли номерларини ижро этдилар.

Шундан кейин делегация гуруҳларга бўлиниб, турли жанговар кемалар ва қисмларга таклиф этилди. Уларда хизмат қилаётган йигитлар — ўзбек ўғлонлари юртдошларни қучоқ очиб кутиб олдилар. Ана шу пайтдаги севинч ва шодиёна бамисоли денгиздек мавжланарди. Ўзбекистонлик йигитлар — Тошкент, Жиззах, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро вилоятларидан келиб ҳарбий денгизчилик сирларини ўрганаётган азаматлар меҳмонларга жанговар хизмат аъло бораётганлиги ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилиб бердилар.

Якшанба куни Кола ярим ороли кўрфазида ўтказилган ҳарбий кемалар паради томошасига ўн минглаб одам тўпланган эди. Қизил байроқли Шимолий флот қўмондони адмирал Ф. Н. Громов ва Вилор Ниёзматов парад қатнашчилари ва томошабинларни денгизчилар байрами билан табриклашди. Шундан кейин флотнинг турли хил хизматдаги кемалари денгиз тўлқинларида жанговар машқларни намойиш этдилар. Бу ҳаяжонли ва қизиқарли кўрикда ўзбекистонлик юзлаб денгизчи йигитлар иштирок этдилар. Шундан кейин шаҳар истироҳат боғида икки минг киши ўзбек палови билан меҳмон қилинди. Тошкент райони деҳқонлари юборган 16 тонна мева-сабзавот ўзбек йигитлари хизмат қилаётган қисмлар дастурхонига юборилди.

Жумҳуриятимиз маданияти кунлари ва денгизчилар байрами барча кемаларда кечгача давом этди. Палубаларда яна ўзбек мусиқаси садолари янгради.

Душанба куни эса тузилган режага биноан диққатга сазовор жойлар, жанговар музейлар билан танишилди. Кўплаб учрашувларда Шимолий флотдаги ўзбек йигитларининг барчаси ўз ота-оналарига, юртдошларига ва бутун Ўзбекистон халқига қизғин дуойи саломлар йўлладилар.

Тошкент шаҳридан олти минг километр олис шимол ўлкасидаги флотда Ўзбекистон маданияти кунлари шоду ҳуррамлик билан ниҳоясига етди, у тантаналар қатнашчиларида ёрқин таассурот қолдирди.

Абдулла ПЎЛАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

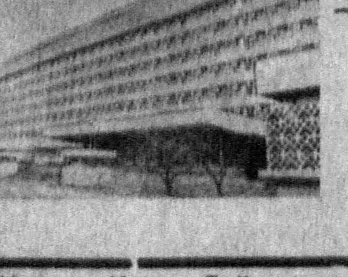

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 31-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.
ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5691.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди — 21.20.
№ 146.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади.